

NARODNI LIST

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljave (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Schillerjeva cesta št. 8.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 12 vinarjev ena petič vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Ponemčevanje slovenske zemlje s strani c. kr. drž. železniškega ravnateljstva v Beljaku.

(Interpelacija poslanca Robleka in tovarišev na vodjo železniškega ministerstva.)

Državno železniško ravnateljstvo v Beljaku si je postavilo nalogo, da ponemči njemu prideljeno okrožje. Posrečilo se mu je, da je odstranilo iz ravnateljstva samega vse uradnike, ki so bili na sumu, da niso strogo nemško nacionalnega mišljenja; v političnem in narodnem oziru je že gotovo izpolnilo svojo nalogo. Da tudi pri tem ostane, zato skrbi pošteno; kajti na novo ne sprejme nikogar, ki ni znan kot strogo nemško nacionalni strankar. Uradniki, ki oskrbujejo na progah promet te železnice, streme seveda za istimi cilji. Dovolj so znane razne pritožbe iz slovenskih časnikov, da potniki na slovenska vprašanja ne dobe nikakega odgovora, da se uradniki celo predrznejo na taka vprašanja odgovarjati, češ da ne razumejo slovenski, da se v dotičnem kraju ne govori slovenski temveč, da se mora vsakdo posluževati nemškega jezika.

Meseca oktobra 1908. se je obrnil trgovski potnik Makso Armič s slovenskim dopisom na pristojno mesto v Beljaku s prošnjo, da se mu doloži nekaj reči, ki jih je bil pozabil v vozu proti povrnitvi vseh stroškov. To vlogo so mu vrnil s pripombo: „V Ljubljano. Nerazumljivo, torej nazaj. Tukaj je službeni jezik nemški. C. kr. obratni urad v Beljaku, 18. okt. 1908.“ Na vlogi je bil uradni pečat. To je nečuten škandal. C. kr. obratni urad v Be-

ljaku je postavno dolžen sprejemati slovenske vloge in je reševati v istem jeziku. Službeni jezik ni istoveten z občevalnim jezikom s strankami.

Dotični uradniki so prelomili svojo uradno dolžnost in svojo službeno prisego na nedopusten način, oni niso hoteli izpolniti svoje uradne dolžnosti in bi v pravni državi zaslužili eksemplarično kazen. Če bi se to zgodilo kaki nemški stranki, ves nemški narod bi bil iz sebe; vlada bi se morala bati za svojo existenco. Tudi slovensko ljudstvo si bo take impertinence prepovedalo. Celo proti službenim in obratnim predpisom, ki jih je izdalo železniško ministerstvo, se vedno in vedno greši. Po imenovanih predpisih se morajo napraviti vsa svarila v deželni jezikih: n. pr. da se nikd. ne sme nagibati skozi okno, nikdo stopiti na mostič. Pa ljuba politika zahteva tako, da se ne izpolnjujejo niti predpisi, ki jih je izdalo strokovno ministerstvo. Samo zato, da potujoče občinstvo ne začne mogoče razmišljati, da prebiva v pokrajinah, skozi katere se vozi, kaka druga narodnost, so vsa ta svarila nabita samo v nemškem jeziku, sploh vse, kar se razglasi občinstvu v punk na železniških vozovih. Ravno tako zapostavljanje je opazati pri razglasih na postajah.

Kaj je brezvestnim ljudem na tem, če se radi tega zgodi kaka nesreča ali ne, če se kdo, ki ne razume svarila, ponesreči? Kaj, jim je na tem, če bi prišlo tudi do tožb za odškodnino, ki bi se se že zategadelj za erar morale koučati nesrečno, ker svarilo ali razglas v nerazumljivem jeziku ne more opravičiti železničnega erarja.

Vkljub predpisu, da se morajo izklicavati imena postaj v obeh dežel-

nih jezikih, se to vendar ne zgodi; mnogo sprevodnikov ne dela tega iz politične mrznje, mnogo zopet iz strahu, da jih njihov postajenačelnik ne denuncira kot Slovencev.

V ta koruptni sistem se mora poseči z močno roko, da se spomni uradnike vseh kategorij na njihove dolžnosti in da se vzdrži zapovedana disciplina in red. Sedaj je povsod merodajna samo politika: zakon, službeni predpisi, uradne dolžnosti, to se uvažu je še le v drugi in zadnji vrsti.

Podpisani poslanci vprašajo njega ekselencu vodjo železniškega ministerstva:

1. Ali se hoče o vseh teh okolščinah najatančneje informirati?

2. Ali hoče spraviti zakon do veljave v vseh navedenih točkah, skrbeti za to, da se bodo aspiranti vsake narodnosti sprejemali v službo tudi v področju c. kr. železniškega ravnateljstva v Beljaku, da se bo slovenščina jednako upoštevala v ustmenem občevanju s strankami pri c. kr. železniškem ravnateljstvu v Beljaku, pri blagajnah na postajah, pri izklicavanju postajnih imen, pri nabitkih v železniških vozovih in postajnih prostorih, sploh povsod?

Dunaj, 26. jan. 1909.

Roblek in tovariši.

Javna šolska narodna knjižnica na Gorici.

Šesto letno poročilo.

Knjižnica obstoji 6 let. V l. 1908. je imela 60 K 51 vin. dohodkov ter 41 K 87 vin. stroškov. Prebitka je koncem leta 18 K 64 vin.

Knjig se je čitalo 600. Otvorjena je bila le v zimskem času. V ostalih 3 letnih časih je bila zatvorjena. Za izposojevanje knjig se je plačevalo po 2, 4, 6, 8, 10 in 20 vin. za knjigo po njeni debelosti in velikosti. V proslavo 60 letnega cesarjevega vladanja je občinski odbor kokarski sklenil prispevati zanaprej vsako leto primerni znesek knjižnici; radi tega se izposojujejo v letu 1909. knjige brezplačno, le za zelo drage se bo moral plačevati primerni znesek. Ta izprememba knjižničnega reda je imela za posledico, da se je v samem mesecu prosincu 1909. izposodilo 425 knjig.

Knjižnica šteje nad 900 knjig, ki so razdeljene na oddelke, kakor sledi:

I. Spisi za mladino. II. Spisi za narod. III. Slovanska knjižnica. IV. Salonska knjižnica. V. Svetovna knjižnica. VI. Jurčičevi spisi. VII. Zabavna knjižnica. VIII. Knezova knjižnica. IX. Slovenske narodne pesmi. X. Talija. XI. Slovenske povesti. XII. Poezije. XIII. Slomškovi spisi. XIV. Pedagoške knjige. XV. Knjige družbe sv. Mohorja. XVI. Zdravstveni spisi. XVII. Čebelarstvo, poljedelstvo, živinoreja, vrtnarstvo, hmeljarstvo, sadjereja, vinnogradništvo itd. XVIII. Prirodopis. XIX. Zemljepis. XX. Zgodovina XXI. Druge knjige Slovenske Matice. XXII. Nabožne knjige. XXIII. Hrvatske knjige in XXIV. Posebni oddelek za šolske učence.

V prihodnjih letih se namerava knjižnica izpopolniti z „Narodno biblioteko“, „Leposlovno knjižnico“, Krsnikovimi, Trdinovimi, Levstikovimi, Andrejčkovimi in z drugimi zbranimi spisi.

Knjižnica ni nobeno društvo, temveč je last šole; upravlja jo njen usta-

LISTEK.

Zgodbica o grahu v škornjih.

(Po slovaško-češkem priredil Marulek.)

Janko, ubog slovaški hlapec, kateri že nekoliko let služi pri gospodu župniku, postaja zadnji čas zelo nezadovoljen in nepotrpežljiv. Plača mu je premajhna in z delom ni zadovoljen. To vse opazi gospod župnik in, ko celo poštna devica kuharica ponižno javi, da Janko v hlevu delavcem pripoveduje, da gospod župnik lahko pridiguje o potrpežljivem prenašanju siromaštva, katerega sami niso nikdar skusili, sklene, da Janka pošteno nauči krščanske potrpežljivosti in ga odvadi očitati mu dobro in brezskrbno življenje.

Zjutraj mu reče: „Janko, opravi se, pojdeš z mano k čudežni kapelici!“

Janko vrže v kot coklje, obu je škornje ter pravi:

„Že sem pripravljen, gospod župnik.“

„Tako ne mislim“, odgovori župnik. „Midva pojdeva na božjo pot. In da devico Marijo bolje razveseliva, bodeva radi nje prenašala malo telesne bolečine. Nasipljeva si na to pot malo graha v škornje.“

Janko na debelo pogleda župnika; kajti zdi se mu čuden takšen način pobožnosti. Ko pa vidi, da gospod župnik iz pripravljene skledice siplje grah v svoje škornje, globoko vzdihne ter vzame drugo skledico ter si tudi nasiplje graha v svoje škornje. Ko se tako pripravita, mahmeta jo na božjo pot.

Ko imata že kos poti za seboj, začne Janko čelo gubančiti in se grizti v ustnice. Škriplje z zobmi in stiska pest; le župnikova prisotnost ga odvrača, da še ne kolne. Končno se vendar ojunaci te pravi: „Ali še niste, gospod župnik, utrujeni?“

„Jaz?“ odgovori začudeno župnik. „Kaj misliš? Jaz sem čvrst ko riba.“

„Ali Vas noge ne bolijo?“

„Kaj je meni do mojih nog? Za devico Marijo rad še večje bolečine trpim.“

Siromak Janko izpodbujen s takšnim vzgledom krščanske potrpežljivosti, zaškriplje z zobmi, stisne pesti ter si misli, da že nekako to vzdrži. Toda vse zastoj. Grah je pač trd, da se mu v meso zarije. Naredi še par korakov ter zavpije: „Za pet ran božjih, jaz tega več ne vzdržim, moje uboge noge so že vse krvave!“

Toda župnik se nasmehne ter reče: „Vidiš, kakršen si ti večni nezadovoljnej! Ali jaz mrmram? Ali vpijem radi bolečine? Glej, kako pri meni duh premaguje telo; kajti imam trdno vero. Ko se spomnim, da je Kristus za nas grešnike trikrat pod težkim križem padel, sem rad, da moram na božji poti vsaj malo bolečin prenašati“. In obrne se od Janka ter lahno koraka naprej kakor bi bil še mlad človek.

Janko pa si leže v grapo ter zavpije: „To ni mogoče, tega niti sam vrag ne vzdrži! Vi si gotovo niste nasipali graha v svoje škornje.“

„Kaj, ti si drzneš dvomiti o moji pobožnosti,“ osorno odgovori župnik ter nadaljuje: „Kaj nisi videl, ko sem si sipal grah v škornje? Moje noge niso ranjene, to pa zato, ker imam trdno vero in trpežljivost.“

„Tega ne verujem,“ pravi Janko, „pokažite mi svoje noge!“

„Ti ne veruješ? Pogledaj!“ In gospod župnik škorenj sezuje ter pokaže Janku svojo nogo, katera ni bila prav nič zmečkana.

„Bes te plentaj!“ zavpije Janko ter zgrabi za župnikov škorenj ter takoj vidi, zakaj gospod župnik tako lahko in brez bolečine hodi; — v svoje škornje si je namreč nasipal na mehko kuhan grah.

H kapelici več ne gresta. Vrneta se domov, kjer ju pričakuje poštna devica kuharica.

„No, Janko, kaj si se naučil na božji poti?“ vpraša radovedna devica kuharica.

„Tega sem se naučil,“ odgovori Janko, „da so revščina in druge naloge tako trde kakor grah v škornjih; težko in z bolečino se z njimi po sveti hodi. Pač pa si ti, kateri nam pripovedujejo, da je potrebno, da vse potrpežljivo prenašamo in proti temu ne godrnjamo, skuhamo v izobilju svoj grah na mehko, da se z njim na poti skozi življenju lahko hodi.“

novitelj nadučitelj R. Knaflic. Ustanovila se je bila pod najneugodnejšimi razmerami ter je v kljub temu prav lepo napredovala.

Javno je treba pohvaliti skrbnost prebivalstva. Vkljub temu, da se je vsako leto čitalo krog 600 knjig, so še vse snažne in jako dobro ohranjene. Izposojevale so se le vezane in v ovoj zavite knjige.

Knjiga je postala prebivalstva v občini Kokarje v zimskih večerih ljubka družabnica in prijetna zabava.

Kako velika in vzvišena kulturna slika slovenskega naroda, ako bi se pri vsaki šoli nahajala takšna javna knjižnica! Vsi pogoji k temu so dani, treba stopiti le korak naprej ter sedanje neznatne šolske knjižnice primerno razširiti in pomnožiti.

Gospodarski paberki.

Odlok zoper razkosevalce posestev.

Da se omeji razkosavanje posestev, je finančno ministerstvo izdalo odlok, s katerim se oblasti opozarjajo na narodno-gospodarsko škodljivi vpliv razkosavanja posestev, kar tudi škodljivo upliva na davčno moč prebivalstva, in se jim nalaga, naj obračajo temu posebno pozornost. Posebno se opozarjajo pristojbinski uradi, naj pazijo, če niso v takih slučajih delali tudi posredovalci ali če se ne zakriva kaka posredovalna prodaja. Slednjič se ne smejo tudi takim spekulativnim pravnim kupčijam dovoljevati nikakšni pristojbinski popusti. Vse slučaje posredovanja zemljiških prodaj po osebah, ki za to nimajo koncesije, je po min. odredbi od 28. febr. 1963 št. 2306 naznaniti pol. oblastim. Vprašanje je, če bo s to odredbo, ki je v prvi vrsti naperjena proti mešetarjem, prenehalo razkosavanje posestev.

Nekaj o obrtnem svetu.

Da se pojasni onim slov. obrtnikom, ki jim namen in ustroj obrtnega sveta ni poznan, to novo uredbo, navajamo tukaj iz drž. zakonika odlomke iz tozadavnega akta trgovskega ministerstva z dne 21. decembra 1908.

§ 1. Obrtni svet je pridodani svet trgovskega ministerstva v stvarih, ki spadajo v njegovo področje in se tičejo malega obrta in male trgovine. Obrtni svet naj podaja mnenja na zahtevanje trg. ministerstva ali naj iz svojega nagiba v okviru ustava in opravnega reda stavi predloge trgovskemu ministerstvu.

§ 4. V obrtnem svetu predseduje trgovinski minister ali namestnik, ki ga določi. Obrtni svet ima 75 udov in je sestavljen tako-le: a) 29 udov volije tiste združne zveze, ki jih označeni trgovinski minister za vsako poslovno dobo in kojih okoliš obsega vsaj okraj trgovske in obrtne zbornice ali vsaj večino njegovih političnih okrajev. Mesta z najmanj 100.000 prebivalci je glede volilne pravice združnih zvez značiti okraj trgovske in obrtne zbornice; b) 29 udov volijo trgovske in obrtne zbornice. Vsaka izmed teh zbornic voli za vsakočasno poslovno dobo po enega zastopnika iz stanu malih obrtnikov ali malih trgovcev; c) 17 udov imenuje trgovski minister za poslovno dobo po ustavu.

Vsi udje morajo biti avstrijski državljani, ki imajo vse državljanske in politične pravice, in morajo biti izvršujoči obrtniki ali trgovci (imetniki obrtov, namestniki, poslovođe ali zakupniki).

§ 5. Poslovna doba obrtnega sveta traja 5 let, računaje od dneva, katerega konstituira.

§ 8. Sklepa se vobče z absolutno večino. Ako so glasovi enako razdeljeni, velja predlog za odklonjen.

§ 6. Trgovski minister sklicuje obrtni svet najmanj enkrat v letu na občni zbor.

Nadalje pravijo druge določbe, da se lahko obrtni svet v zadevah, ki se tičejo obrtnega in industrijskega sveta, s slednjim skupno posvetuje in sicer po od obeh svetov v to izvoljenem skupnem odboru.

§ 10. Obrtni svet ima pravico, da se obravnava stvari do dobra preskujejo in pretresajo, s privolilom trgovskega ministra zaslišati posamez-

ne izvedence ali trgovskemu ministerstvu predlagati, da se prirede prave enquete.

§ 12. Seje obrtnega sveta (in njegovih oddelkov) niso javne.

§ 13. Obrtni svet ne dopisuje na zunan, ampak oskrbuje to delo departementa trgovskega ministerstva, in na obrtni svet poslani dopisi se obravnava, kakor vloge trgovskega ministerstva.

§ 14. Posel udov obrtnega sveta je častna služba.

§ 15. Trgovski minister ima pravico razpustiti obrtni svet.

Pepel travnim rastlinam dobra hrana.

(Vičanski Škerlec pri Veliki nedelji.)

Pepel je pri kmetovalcih tudi zelo važno gnojilo. To gnojilo je med vsemi pomožnimi gnojili še najbolj podobno glavnim gnojilom in sicer zaradi kalija, fosforove kisline in apna. Ker naše zimske rastline potrebujejo veliko kalija, apna in fosforove kisline, bi kazalo, da dodamo travniškim rastlinam te tvarine s pomočjo lesnega pepela. Tudi detelja nam je za gnojenje s pepelom zelo hvaležna. Shranjujmo torej pepel pridno skozi celo leto, in na spomlad, ko začne trava nekoliko zeleneti, ga je treba takoj potrositi. Kakor je treba posebne pazljivosti pri trošenju umetnih gnojil, ravno tako se mora tudi pepel enakomerno trositi. Najboljši čas za trošenje pepela je vlažno vreme. Ako pognojimo travnik s pepelom močno, bo tako gnojenje izdalo tudi za več let. Za en ar ga je vzeti 35—40 litrov.

Kakor me uče dosedanje izkušnje, ktere sem napravil pri Tomaževi žlindri, je po dveletnih poskušnjah (dve košnji vsako leto) dala parcela gnojena s pepelom več krme, ko parcela, na kateri je bila trošena samo Tomaževa žlindra, akoravno sta bili obe parceli enako veliki in v enakem kulturnem stanju.

Ako bi imel pepel še dušik v sebi v podobi čilskega solitra ali žveplenokislega amonijaka, bi ga morali prištevati glavnim gnojilom. Seveda ga je pri trošenju treba veliko več vzeti, kakor pa umetnih gnojil. Če pa imaš premalo pepela, pa bolje storiš, da pognojiš vsako leto en del travnika. S takim gnojenjem začni tam, kjer je travnik najbolj pust. — Da budeš s pepelom dobro postregel travniškim rastlinam, ti ga je treba v zadostni množini raztrositi. Če pepeliš premalo, ostane ti vse na vrhu; zemlja pridriži vse zgoraj pri vrhu, in korenine dobijo premalo hrane.

Na travnikih pripomore pepel, da trave in detelje bujno rastejo. Res čudno, kako ugodno pospešuje pepel rast različnih detelj po travnikih. Ko smo gnojili s pepelom, začne detelja rasti, prej pa ni bilo nobene detelje videti. Ker vpliva pepel tako ugodno na rast detelje, izboljša se travniški pridelek v vsakem oziru. Zaradi pri-mešane detelje je tako seno dosti bolj tečno. Prav dobro se nam pepel obnaša tudi na deteljišču, posebno na večletni detelji. — Bližnja prihodnost nas bo učila, kako dobro in kako po ceni je to gnojilo.

Če je trda, pusta trava,
Daje malo mleka krava.

Gnojenje ječmenu.

Da dobiš za eksport pripraven ječmen, je potrebno, da poleg izbire primerne vrste tudi primerno gnojiš. Ker je čas vegetacije pri ječmenu jako kratek, mora imeti gnojilo potrebne redilne snovi v dobro pristopni obliki; najbolj primeren v to je superfosfat, ki ima za nasad ječmena neobhodno potrebno fosforovo kislino v lahko raztopni zvezi. Mlada rastlina najde pri gnojenju s superfosfatom za njo tako važno redilno snov ne samo lahko, ampak tudi v zadostni množini, kar pri uporabi drugih gnojil s fosforovo kislino ni. Poleg fosforove kisline v superfosfatu je priporočiti za ječmen tudi gnojenje s kalijevimi solmi, najboljše 340% kalijevo soljo. Rabi še 200—250 kg superfosfata, 150—200 kg kalijevega gnojila 40%.

d Važno za obrtnike. Pri vpisovanju v delavsko knjižico ob pretrganju delavskega razmerja delajo obrtniki mnogokrat pogrške, da vpisujejo nebitvene ali celo neresnične podatke v knjižico pomožnega delavca, ki je iz-

stopil, nasprotno pa ne vpišejo, kar zahteva postava. Po § 81. obrtnega reda je vsak imejitelj obrti dolžan dati pomožnemu delavcu na njegovo zahtevo pri rednem izstopu iz delavskega razmerja spričevalo o kakovosti in trajanju (dobi) dela, dalje na zahtevo delavca tudi o njegovem npravnem vedenju in o vrednosti njegovega dela. Vsebinsko tega spričevala je vpisati na prošnjo delavca v delavsko knjižico. Po § 80 d) je spričevalo le v toliko napisati, v kolikor je za delavca ugodno. Tako je bil nedavno temu od obrtnega sodišča obsojen pekovski mojster Wesiak v Andritzu pri Gradcu, ker je zapisal trem pomožnikom v knjižice le dobo njihovega dela pri njem in pa da so odpuščeni; moral je izpolniti knjižice v smislu postave. Obrtniki, da se obvarujete škode, pozor!

Iz političnega sveta.

a Novo ministerstvo pod predsedstvom barona Bienerttha je sledeče sestavljeno: finančni minister je Poljak Bilinjski, poljedelski Čeh dr. Braf, naučni Nemeč grof Stürgkh, pravosodni Nemeč dr. Hochenburger, za notranje zadeve Nemeč baron Haerdtl, trgovinski min. Nemeč dr. Weisskirchner, za javna dela Nemeč Ritt, za železnice Nemeč Wrba, za domobranstvo Nemeč Georgi; poleg teh so ministri še za Poljake dr. Abrahamowicz, za Čehe dr. Žaček in za Nemce dr. Scheiner. Jugoslovane so zopet prezrli. Ni čudo, saj so slov. klerikalci nastopili zoper to našo narodno zahtevo, prvi med njimi naš „radikalec“ dr. Benkovič. A ko bi bilo samo to, da so nas prezrli. Nasprotno je novo ministerstvo, v katerem sedita na najvažnejših mestih strastna nemška zagrizenca Hochenburger in Stürgkh, naravnost drzno izzivanje vsega slovenskega naroda. Naši slovenski poslanci morajo stati proti tej vladi v najostrejši opoziciji.

u Srbija. Avstro-ogrsko časopisje prinaša dan zadnem razburljive vesti, da bo Avstrija zasedla Srbijo itd. Vse to ima edini namen, ustrahovati Srbijo, da bi odstopila od nekaterih svojih zahtev. V očigled temu se oboroževanje v Srbiji z vso naglico nadaljuje. Upati je pa vendar, da pri posredovanju velevlasti pride do mirnega sporazuma med obema državama. Hujskanje je obsojati na obeh straneh.

v Vzajemnost med Čehi in Jugoslovani. V skupni seji zastopnikov Zveze čeških poslancev in Slovanskega centra je bil objavljen ta komuniké: „Parlamentarna komisija Zveze čeških posl. in parlamen. komisija slovanskega centra sta se danes (11. tm.) posvetovali o položaju. Bilo je konstatirano, da obe zvezi nimata zaupanja v vlado. Bilo je sklenjeno postopati proti njej taktično skupno. V ta namen je bil izvoljen odbor, kateremu je naloženo, naj se posvetuje o potrebnih taktičnih korakih.“ V ta odbor so bili izvoljeni, za Jugoslovane: dr. Šusteršič, dr. Ploj, dr. Korošec, dr. Laginja, za Čehe: dr. Pacák, dr. Čalakovský, Maštalka, pater Šilinger in Kalina, za Staroruse: dr. Gljobovicki in dr. Kurilovič. Ta odbor si je izvolil za predsednika dr. Pacáka, za I. podpreds. dr. Šusteršiča in za II. podpreds. dr. Ploja. Svojo prvo sejo bo imel ta odbor prih. terek.

v Položaj. Vlada namerava predložiti jezikovni zakon za Češko najprej gosposki zbornici v pretres. Nemci vseh strank bi ne imeli nič proti temu načrtu pod tem pogojem, da ostanejo nemški člani gosposke zbornice za časa razprav o tem zakonskem načrtu v kar najožjem stiku z nemškonacionalnimi strankami v parlamentu in še posebno z nemškimi poslanci iz Češkega. Z drugimi besedami, Nemečem je vse prav, kar jim pripomore do njih cilja, naj se to strinja z ustavnimi določbami ali ne.

v Finančni minister Bilinjski je 13. tm. prevzel svoj urad. V svojem nagovoru na uradništvo je dejal, da so bili pred 12 leti, ko je bil zapustil ta urad, blagajniški prebitki ogromno narasli, da so pa danes popolnoma porabljeni. Finančno ministerstvo ima vsled tega zelo težko nalogo, vendar upa, da bode s pomočjo parlamenta rešil, kajti brez parlamenta je vsaka davčna in finančna reforma nemogoča. Prekoračevanju določenega in dovoljenega proračuna treba napraviti konec! Končno poziva uradništvo, naj se vrne k stari tradicijam in naj služi samo državi in prebivalstvu!

o Kedaj se snide parlament? Govori se, da v prvi polovici marca; nekateri trde, da bo sklican že 7. marca. Ministerski predsednik si prizadeva doseči med strankami nekako sporazumljenje in tako omogočiti parlamentarno delovanje. 11. t. m. se je posvetoval z nemškimi poslanci iz Češkega in Moravskega, prihodnji teden se bode pogajal s Čehi in sicer v prvi vrsti s češk. agrarci, ki so najmočnejša češka stranka ter tudi s Slovanskim centrom.

Ogrski ministerski svet je soglasno sprejel načrt o osnovanju dveh kartelnih bank. Wekerle in Kossuth sta izjavila, da sta v tem vprašanju solidarna in da bodeda dala ogrskim referentom točne instrukcije, kako stališče naj zavzemajo v pogajanjih na Dunaju. Madžari hočejo s pomočjo delniške glavnice sedanje skupne banke osnovati dve samostojni kartelni banki na ta način, da se prepusti en del glavnice Ogrom, avstrijski državni kredit pa naj bi zajamčil njih banki kredit na svetovnem denarnem trgu. 13. t. m. je Wekerle poročal o tem cesarju. Vladar mu seveda ni dal svojega končnega odgovora v tem vprašanju. Jutri bode zopet ministerski sestanek v Budimpešti ter bode Wekerle poročal o svoji avdijenci pri cesarju in o svojih konferencah z avstrijskim ministerskim predsednikom in finančnim ministrom.

b V ogrskem parlamentu je bila debata o reformi zemljiškega davka končana. Sprejet je vladni načrt na korist fevdalnih veleposestnikov in na škodo srednjih in malih posestnikov. Madžari stavijo velike nade v to, da postane za Bilinjskim guverner avstro-ogrsko banke Madžar Popovics, s pomočjo katerega upajo doseči v kratkem samostojno ogrsko banko. Danes bodo v ministerskem svetu določeni predlogi, katere bode ogrska vlada stavila avstrijski vladi v smislu Wekerlovega in Kossuthovega načrta.

v Boj za ustavnost na Hrvatskem. Hrvatska ljudska napredna stranka, srbska nar. samost. str., klub v koaliciji, hrv. str. prava, hrv. ljud. kmetska str., soc. dem. str. in izven strank stoječi član koalicije posl. Supilo so izdali skupno izjavo, v kateri pozivajo hrvatski narod v boj proti Rauchu in proti njegovemu sistemu, naperjenemu proti državni samostojnosti kraljevine Hrvatske in zdravemu kulturnemu in gospodarskemu razvoju hrvatskega naroda ter pravijo, da je „boj za politične, državljanske in človeške pravice posameznika, kakor tudi za osnovne ustavne pravice kraljevine Hrvatske in za ajeno demokratizacijo nerazdružljiv od boja proti vladi barona Raucha kot predstavitelju in izvrševalcu neustavnosti in brezzakonitosti.“ To izjavo so v Zagrebu skoro popolnoma zaplenili. Klerikalci Frankove barve seveda niso izjave podpisali, pač pa je Frank izjavil, da je njegova stranka Rauchu nasproti „nepristranska!“

v Bolgarsko sobranje je bilo zaključeno. Spomladi bode sklicano na izredno zasedanje, da odobri pričakovano sporazumljenje s Turčijo in posojilo v Rusiji.

Srbija. Vlada je prepovedala protestni shod proti „veleizajniški pravdi“ v Zagrebu, ki je imel biti sklican minulo nedeljo v Belemgradu. Svoj odlok utemeljuje vlada s tem, da bi taki shodi v sedanjih okoliščinah škodovali interesom države. V tej prepovedi vidijo nekateri listi upliv ruskega poslanika v Belemgradu, ki je v imenu Rusije v drugih velesil svaril Srbijo pred nepremišljenim sčuvanjem proti Avstro-Ogrski. Stranke, ki so shod sklicale, so vzele vladno prepoved tiho na znanje. Bojna stranka s kraljevičem na čelu nadaljuje svojo nesmiselno politiko. Tej odgovarjajo v Avstriji posebno klerikalci vseh narodnosti in barv, ki dosledno sčujejo proti Srbiji in že ne morejo čakati, kedaj se bo začela vojska. Na Ogrskem opravljajo ta posel koalicijske stranke in včasih se treba v resnici bati, ali bode treznim ljudem v Avstro-Ogrski in v Srbiji mogoče zabraniti nesrečo, ki bi jo ta nesmiselna vojska prinesla obema državam.

o Volilna reforma na Švedskem. Obe zbornici sta sprejeli zakon o volilni reformi za parlament in gosposko zbornico. Za poslansko zbornico je uvedena splošna volilna pravica, za gosposko zbornico je določeni cenzus znižan in uveljavljen princip proporcionalnega sistema.

d Tučija. Veliki vezir Kiamil paša je odstopil, na njegovo mesto je stopil Hilmi paša, kateri je tudi takoj sestavil novo ministerstvo. Kriza je s tem rešena. Jutri se predstavi novi načelnik vlade Hilmi paša parlamentu. Ta premena ministerstva ne bode bržkone imela nikakega upliva na vnanjo politiko ter bode Hilmi paša nadaljeval politiko svojega prednika.

o Poljski klub in minister Abrahamowicz. Poljski minister rojak je objavil v Czasu članek, v katerem pravi, da pravico imenovati in odstavljati ministre ima le krona ne pa klubi deželnih in državnih poslancev. Abrahamowicz se smatra za zaupnika krone in zato ostane na svojem mestu. Poljski klub je zato pretrgal vse zveze z ministrom Abrahamowiczem in je poveril fin. ministru Bilinjskemu zastopstvo deželnih koristi.

Iz šole.

Nekaj iz življenja prvencev!

(Poročilo gospe T. B. iz Gotovelj pri učiteljskem zborovanju dne 2. februarja 1909. v Celju.)

Ko vstopi otrok v ljudsko šolo, pravijo vzgojeslovci, da stori svoj prvi korak v javno življenje. V nastopnem hočem podati kratko sliko iz življenja teh najmlajših državljanov in državljanek.

Z mešanimi čustvi prestopijo ti mladi ljudje prvokrat šolski prag. Tesno je pri srcu temu, da si komaj upa dihati, topo in ravnodušno se vede družji, veselo priskaklja tretji v šolsko sobo, saj misli, da bo tukaj, kjer se zbira toliko vrstnikov in vrstnic, še lepše zabavišče kakor je na domači trati, za kaznilnico smatra sveti kraj prve človeške izomike četrtri, ker je poprej tolikokrat že slišal grozeče besede, češ, tam te že bodo!

Težavno je učitelju iz tako različnih elementov sestavljeno družbo prav vladati. Pred vsem velja tukaj načelo, da se ima v prvem začetku postopati s temi mladimi državljanji kolikor mogoče milo in skrajno prizanesljivo. Kdo bi temu oporekal! Saj celo stroga, da ne rečem, kruta vojaška disciplina napram rekrutom v prvih časih malo popušča napete vajeti. Tembolj je to potrebno pri tako malih otrocih, ki so bili dosedaj navajeni, pri vsaki mali nepriliki zatekati se v zavetje materinega krila.

Mala šolska „državica“ je spočetkoma uravnana nekako tako, kakoršna naj bi bila moderna država po načelih

naših socialistov. Prostost do skrajnih mej! Samo pravice, a nič dolžnosti! Vsak se sme prosto oglašati k besedi kadar se hoče. dovoljeno je prosto preseljevanje po šolski sobi; gledé na imetje vlada komunizem; kajti namesto svojega kamenčka se lahko vtakne v žep tudi sosedovega, namesto v svoj kos kruha se ravno tako lahko vgrizne v sosedovega; jokati se mora dovoliti vsak čas, ravnotako se sme poljubno zdehati, smejati se ali pa na klopi zaspati; na strau se hodi poljubno in ne da bi se vprašalo za dovoljenje, to pa kakor se hoče, ali brez opombe, ali pa z opombo, na katero potrebo se gre; na stranišče se ni treba vezati, saj se ravnotako lahko gre za vogel, v najskrajnejši sili se pa tudi gledé na opravljanje telesne potrebe lahko naredi kratkim potom kar na lice mesta nekaj „človeškega“. O učitelja se smejo brez kazni delati poljubne šaljive opazke itd., itd.

V tej svobodni državi se seveda pogostokrat pripeti marsikaj, kar dela učitelja zabavo. Ali ni to za smeh, če mi takle kratek in širok, sicer že sedemletni „pobiček“, s hlačkami, pri katerih zadi še „platno prodaja“, na moje znamenje, da naj vstane k molitvi, s svojim „repčem“ kakor petelinček poskoči na klop ter tako opravi svojo molitev?

Ali se naj ne smejem, če se je tak „prosti“ sin „proste“ take države med potjo v šolo malo zakasnil, potem pa ko vstopi v šolo in ko vidi, da se je precej zamudil, najprvo debelo pogleda, potem pa oblastno stopa na svoje mesto, učitelja pa, ki ga kliče k sebi, da bi povedal, kje je bil, lepo pomiruje: „A nič se ne bojte, malo sem zamudil, pa ne veliko!“ Tako doživi vsak elementarni učitelj marsikaj smešnega in zabavnega. Nekaj takih smešnih pojavov sem rešila pozabljivosti na ta način, da sem si na toplo priporočitev „našega šefa“, sproti zapisovala v dnevnik. Evo, vam nekaj takih za kratek čas!

Mala Lizika G. mi je bila koj v začetku kaj vdana. Da bi mi to dejansko pokazala, prinesla mi je že drug popoldan jabolko. Ljubko me pogleda in potisne mi jabolko pod nos z besedo: Na-e! (to je nate!) To vidi robusni J., vulgo C. Naenkrat začne iz napetega hlačnega žepa luščiti debelo kepo, da je od napora kar zaripljen v obraz. Konečno izvali iz žepa debelo jabolko rekoč: „Kaj mislite, da je jaz nimam za Vas!“ Zdaj zopet poskoči mal slaboten fantek k vrču, rekoč: „Moram malo piti. Tako sem žejen, kakor bi „prato“ jedel.“ Šegavi B. mi je le malo preveč glavo vrtel na vse strani. Grem k njemu, sklonim kazalec in sredinec na svoji roki na tak način, kakor se sklonita, kadar se hoče narediti figa ter mu s tako sklonjenima prstoma vzamem nasek narahlo v klešče in ga zasuknem proti šolski tabli. Fant se odreže smeje: „Vi ste pa res špasn!“ Pozneje mu še enkrat nastavim klešče: a on se brž obrne rekoč: „Aha, zdaj me pa niste dobil!“

Naročila sem otrokom, da morajo vsakega velikega moža ali ženo pozdraviti; nato jih drugi dan vprašam rekoč: „Ali ste včeraj med potom pozdravljali, meni so en mož povedali, da nekateri pozdravljajo, nekateri pa ne?“

Hitro se oglasi ravno isti fantek: „To so pa že menda bli Ozbinov stric!“ Na vprašanje, če pustijo kamen e pri miru, se oglasi A. K.: „Jaz še nobenega kamenja videl nisem!“

Mala korajžna deklica mi takoj prvi dan obeta rekoč: „Tist Vam pač naprej povem, kadar bo velika voda in dež, da me ne bo v šolo!“ Ko sem jim kazala podobe živali in ko jih vprašam, če se jih kaj bojé, odgovori Vas Andrejček: „Takih se jaz že en d...

bojim, saj so iz papirja narete.“ Neka boječa, a ljubka deklica L. mi prinese lep šopek pelagonij rekoč: „Nate, za Vas sem jih prinesla, te rože so brez korenine zmirom frišne.“

Pri držanju kamenčka deček: „O ti prst, al' ne boš šel notri!“ Ko ga vprašam, kako se piše, odgovori: „Le spomnite me, bom že povedal!“ Pri pisanju. Jaz: „Piko na i napravite tako, da če bi padla, prileteti bi morala na prvo črto!“ Učenec: „Aja, na tist klin!“ Drugi učenec zaradi naloge: „Zakaj pa nisi napisal naloge?“ Izgovarjal se je to in ono, naposled, ker mu je bilo vže mojega vprašanja zadosti — „oh Marija, kaj me tako martrate!“

Za zobozdravnika sem že tudi bila! Korajžen fantek poskoči iz klopi, seveda med poukom, k moji mizi rekoč: „Lejte, kakó mi ta-le zob miga!“ Jaz: „Ali ti ga naj izderem?“ „Le dajte ga!“ Hitro je bila nit okrog drobnega zobka, in smuk bil je zunaj prvi zob! Seveda, potem so vsem zobki migali.

Sedaj pa še nekaj letošnjih spominov na prve dni pouka!

Mala L., ki sem jo prvo uro ljubezljivo pogledala, mi reče: „Saj so mama rekli, da Vam bodo orehov prinesli!“

Lovrin, mal širok deček, bi rad vedno govoril, vse vaške novice mi pripoveduje. Ko stopi drugi dan v šolsko sobo, v eni sapi zatoži rekoč: „Čujte gospa, na ate so pa bli včeraj pijani, plačal je pa P.“ Na součence se vedno jezi, ako prav ne odgovarjajo. Nekoč je Ž. rekel: „Ti butel ti, pokaži no to pravo roko gospej, ko te vprašajo“ in v tej svoji jezi mu potegne desno roko kviško. Ko smo ponavljali od prstov, vprašam drugega učenca, med tem ko mu kažem svoj palec, kako se imenuje ta prst? On: „Čakajte, da svojega pogledam!“

„Prosim gospa, al' smem nesti atu kamenček nšpičt, ta hudik tako grdo piše“, se oglasi med poukom L.

Brata Ivan in Fric M. se vedno glasno prepirata. „Zakaj pa nisi sam naloge napisal?“ Oglasi se pa brat Ivan: „Saj jo je imel, potem je pa eden pljunil na tablo, jo je pa zbrisal, sem mu pa jaz napisal.“ Frici se hitro oglasi, predno je še Ivan zgotovil rekoč: „Butel, saj le voda je špricnila gor“, Ivan: „Butel persmojen, saj sem videl pljunek na sredi table.“ Frici: „Ti si butelj butast, ko ne veš!“

Istotako se prepira K. s svojjo slaboumno sestro: N. pr. „Anča vstan' Anča povej, da je 1 + 1 = 2.“

„Anča, Anča sk ij roke“ je kričal, ko sem obljubila, da dobi vsak po roki, če jih ne bode imel vzadej navskriž.

V. je prav ljubeč in miren fantek, a pri sliki kač se pa le oglasi: „Jezus na, veste gospa, našem Francu je pa taka le kača enkrat pod r. zlezla.“ „Kje?“ „V vinogradu!“

No tega prostega življenja mora biti tudi v šolski državici polagoma konec! Težko je ukrotiti te proste sinove in hčere proste narave. Strana se mora polagoma napeti in nekdanja socialistično-komunistična šolska državica se spremeni v parlamentarno.

Najtežje se ta preobrat izvrši tam, kjer prvenci zapore oma vstopajo v šolo. Grozna muka je z ovimi otroci, ki jih stariši še le po cele tedne po rednem začetku šolskega leta vpošljejo v šolo. Ko bi vedeli, koliko truda s tem po nepotrebem nalagajo učitelju in kako lahko pri vsem tem taki otroci ravno radi zakasnelega vstopa zaostanejo za drugimi, ne bi storili tega.

Prvo, kar mora učitelj pri prven- cih doseči, je, da jih privadi na red.

Hujše nego to je pa, navaditi jih pazljivosti. Otrok sedi mirno, kakor bi pazljivo poslušal, kar se v šoli govori

in gleda, na predmet, ki se nazornje a v resnici pa ne poslušá nič in ne vidi nič. Čisto umevno! Saj je bil do zdaj vajen le takrat poslušati, če se je kdo samo z njim pečal, če mu je gledal v obraz ali ga celo zmezil, če je hotel z njimi govoriti. A zdaj naj bi učitelj vsem naenkrat govoril in vsi naenkrat naj bi poslušali in gledali vsi naenkrat na komando! Tega jih je težko privaditi.

Ko pa še pridejo zaporedoma na vrsto šolski predmeti, takrat postane mali razposajenček resnejšega obraza, kajti odprle so se mu oči: zdaj še-le vidi, da šola ni igrača, ampak.

„... da poln težav je in britkosti, že sam začetek učenosti.“

Ljudsko šolstvo v Evropi.

Država:	Število ljudskih šol:	Od 1000 prebivalcev gre v šolo otrok:
Nizozemsko	4.800	160
Švica	5.230	154
Norveško	6.200	153
Vel. Britansko	32.180	150
Nemčija	60.000	147
Švedsko	12.780	146
Francosko	85.230	141
Avstro-Ogrsko	39.880	140
Dansko	2.940	120
Belgija	7.090	114
Špansko	31.840	107
Grško	3.260	96
Bolgarsko	4.710	89
Rumunsko	4.130	50
Portugalsko	5.680	46
Rusko	86.640	42
Srbija	1.120	39

Država:	Ena ljud. šola odpade na prebivalcev:	Od 1000 prebivalcev je bilo analfabetov (nepismenih):
Norveška	360	?
Švedska	400	0
Francoska	460	40
Italija	530	307
Španska	570	?
Švica	640	4
Grško	690	300
Bolgarsko	850	?
Dansko	890	2
Portugalsko	950	?
Belgija	890	83
Nemčija	1010	0
Nizozemsko	1180	21
Avstro-Ogrsko	1180	220
Vel. Britanija	1300	10
Rusija	1300	620
Rumunsko	1440	690
Srbija	2400	796

„Trnjeva pot“.

I. pismo iz občine Kokarje.

Gospod urednik! Govoreč o sklepu občine Svetine in Dola, ki ste pred kratkim sklenili izključno slovensko uradovanje, ste trdili, da bodete ti dve občini hodili tisto „trnjevo pot“, katero hodi baje občina Kokarje. Ta trditev je velika zmota, ki deluje na one občinske odbornike, župane in tajnike, ki v svoji zavednosti še niso dovolj odločni, zelo odvračljivo. Ker so to trditev posneli tudi drugi slovenski listi, se je ta zmota razširila po vseh slovenskih pokrajinah kot neko strašilo pred izključno slovenskim uradovanjem. Vi seveda niste imeli tega namena, temveč ste le hoteli namigniti, naj se ti dve občini ne strašite zaprek in neprilik, kakor se jih ni ustrašila občina Kokarje, toda iz Vašega lepega namena je proti Vaši volji izletelo v svet v podobi zmote — strašilo!

Da se to popravi in se rojakom vlije v srce okrepčilni pogum, Vas prosim, da priobčite ta le popravek:

Ni res, da bi občina Kokarje hodila v svojem izključno slovenskem uradovanju „trnjevo pot“, temveč jedino res je, da hodi ona po vsej črti zmagujoča po veseli poti lepih uspehov, prijetnega zadoščenja in zmage.

Naj blagovolijo ta popravek pri-
ebčiti tudi vsi oni slovenski listi, ki
so omenjeno zmoto posneli.

V dokaz istinitosti svojega po-
pravka pa Vam hočem pisati od tedna
do tedna, oziroma kakor mi bode čas
dovolil, primerna pisma.

Srčne pozdrave Vam in vsem ro-
jakom, ki imajo resno voljo uveljaviti
našemu milemu jeziku vse v zakonu
zajamčene pravice.

Pravicoljub.

Dopisi.

Maribor. (Rešitelji obmej-
nih Slovencev). Bil sem v neki
tukajšnji trgovini in doživel sem ne-
kaj pri nas sicer navadnega, a žalost-
nega. Duhovnik slovenske škofije se je
pogajal tam za neko reč v službenem
jeziku slovenske škofije: v nemškem,
jaz pa kot civilist sem govoril samo
slovenski. Večkrat sem se skoraj zadril
po slovensko na način, da bi me bil
vsak glupec moral razumeti, kaj sem
hotel. Že nekolikokrat sem slišal du-
hovnike slovenske škofije na ulici go-
voriti v službenem jeziku slovenske
škofije: v nemškem. Vesela izjema se
mi je zgodila enkrat; slišal sem dva
franciškana na ulici govoriti slovenski.
Ne vem, ali so se duhovniki zavezali
Nemcem uničiti slovenski jezik, ali pa
je to strah pred škofom Napotnikom,
ki zavednega slovenskega duhovnika ne
trpi. Evo: Neki slovenski župnik ni hotel
sprejemati nemških dopisov, kakor tudi
po nemških škofijah ne sprejemajo
slovenskih dopisov. Škof je tega žup-
nika odstavil. Kako plemenita duša je
bil ta župnik, se vidi iz tega, da je
hodil, ko je bil kaplan pri Veliki
Nedelji, sam po župnji od kmeta do
kmeta pobirat, ne morda za sebe, ampak
za dijaško kuhinjo v Ptuj, in da je
iz svojega žepa plačal voznika, ki
je vozil naprošene jestvine v Ptuj.
Odrasli možki in ženske se še danda-
nes spominjajo, kako so se zares od
srca jokali, ko je rekel, da odide; po-
toložil jih je, da samo za kratek čas
odide. „Pri drugih“ — tako pravijo —
„smo se jokali, ker je taka navada in
zavoljo lepšega, a pri tem gospodu smo
zares bili vsi žalostni, tako smo ga
radi imeli. Tega župnika je škof slo-
venske škofije odstavil, ker je bil
„razžaljen“ nemški jezik; ko pa je neki
slovenski župnik prinesel k davkarji
slovensko pobotnico in mu je uradnik
nanjo pljunil, ni smatral škof slovenske
škofije za svojo dolžnost, da brani
župnika in slovenski jezik; saj bi se
s tem zameril svojim zaveznikom Nem-
cem. Pa še drug slučaj: naj omenim.
— Neka ženska od Velike Nedelje
ima v Mariboru eno hčer omoženo in
enega sina oženjenega. V obeh rodbi-
nah se občuje po večini nemško, se
vzgaja deca nemško, dasi je prav v
bližini še en brat — župnik, ki se
tudi rad bije na svoja narodna prsa,
a nima toliko upliva na svoje sorod-
nike, da bi iztrebil to renegatstvo. In
taki ljudje hočejo reševati obmejne
Slovence?! Vidi se, kako pred svojim
nosom rešujejo Slovenstvo!

Iz Št. Jurja ob juž. žel.
Dodatek k zadnjemu poročilu o usta-
novitvi odseka celjskega Sokola v Št.
Jurju). Na občnem zboru za ustano-
vit: v Sokola v Št. Jurju dne 31. jan.
1909. se je zbralo okoli 60 zboroval-
cev, od katerih jih je takoj pristopilo
39 članov in pozneje še 5, tako da
šteje danes odsek celjskega Sokola 44
članov.

Ker je bil predsednik v pripr.
odboru brat dr. Josip Ipavic po svo-
jem poklicu zadržan, je prevzel pred-
sedstvo brat Čulek in pozdravil vse
navzoče, posebno pa Celjske Sokole,
kateri so nas počastili v tako lepem
številu.

Nato je podal brat Fran Frlež
tajniško poročilo, iz katerega smo raz-
videli, da je marljivo deloval priprav-
odbor vkljub vsem oviram; brat Al.
Recelj nam je podal blagajniško poro-
čilo, iz katerega smo razvideli, da so
se pri zbiranju denarnih sredstev po-
sebnost odlikovali Ivan Kristan, Andrej
Oset, Fran Frlež, in tudi nekatere
narodne gospodične. Prečital se je br-
zozjav, katerega nam je poslal vrl so-
trudnik Sokola g. Turin, kateri služ-
buje pri pošti v Sežani.

V prav krasnih besedah nam je
predaval brat Smertnik o sokolstvu.

Po spfjejanju udov se je z
vslikom izvolil odbor, od katerega je
upati, da bode vodil vse najuzornejše.
Predsednik brat Josip Čulek, podpred-
sednik brat dr. Josip Ipavic, tajnik
brat Fran Frlež, tajn. nam. brat Ivan
Šoster, blagajnik brat Al. Recelj, blag.
namestnik brat Urleb Fraj, načelnik
brat Ivan Kuster, podnačelnik brat
Viktor Puncer, brat Andrej Oset, za-
pisnikar in orodjar. namest. bratje
Ivan Ferlež, Mastnak Karol, Vuga
Edvard, pregled. računov Jože Drofe-
nig in Martin Oto.

Po zborovanju se je storil marsika-
teri sklep za uspešno delo. Veselo smo
se razšli, v svesti si, da nas čaka
zopet več dela, vsak na svoj dom.

Šoštanj. Po naključju dobim
računski zaključek „Obrtnega hranilnega
in posojilnega društva v Šoštanju“ v
roke; iz tega razvidim, da se je zadruga
lepo razvila, vkljub temu, da so se mu
delale ob ustanovitvi razne težkoče od
vseh strani; nemški listi, ptujski „Štajerc“
in mariborski „Slov. Gospodar“ so imeli
enako strupene članke v svojih pre-
dalah zoper to društvo in njega člane,
zato je le pozdraviti, da je društvo
sploh oživelo. Kdor pa pozna domače
razmere, ve, kako so razni denarni
zavodi (cerkvena rajfajzenovka in nem-
ški Schalltaler Kreditverein) lovili hran-
ilne vloge drugih zavodov. Nova zad-
ruga je mirno in premišljeno pustila
vso gonjo zoper sebe ter ni skušala na
noben način loviti vlog, ampak si je
opomogla iz lastne moči obrtništva.
Čuditi se je, da je v par mesecih mogla
napraviti 35.731 K 92 v denarnega
prometa. Društvo ima v tem kratkem
času 243 K 71 v rezervnega zaklada.
Posojila se je dalo: na osebni kredit
497 K 64 v, na poroštvo 3749 K 98 v,
na zastavo 2365 K 55 v.

Računov članov proti nečlanom je
izplačala 1473 K 06 v. Korist zadruga
za obrtništvo je vestno dokazana. S
tem, da društvo opravlja takorekoč po-
sel eksekutorja za člane, imajo člani
zadruga manj sitnega tirjanja svojih
računov in dobijo potreben denar, da
v izvršbi obrti niso moteni.

Ta zadruga ni nastala kot kon-
kurenčni denarni zavod, ampak iz go-
le potrebe za obrtništvo, katero leži
itak skoraj na smrtni postelji. Obrtniki,
oprimate se svoje zadruga, v kateri
najdete zavetje. Delokrog zadruga ni
omejen in je pristop vsakemu mogoč;
premožnejše tovariše pa opozarjamo,
naj pristopijo z vlogami na pomoč za-
drugi, da se okrepi in postane močen
jez v obrambo teptanega in zanemar-
jenega obrtnega stanu. Naše geslo
bodi: v združitvi je moč!

**Iz Št. Petra pod sv. go-
rami.** Občinske volitve v naši občini
so izpadle za narodno stranko — ka-
kor je Vaš list brzozjavno že poročal
— sijajno. Boj je bil hud, vdeležba
pri volitvi naravnost velikanska. Na-
sprotni agitatorji, posebno g. kaplan,
uporabili so vsako sredstvo in priliko,
napeli so vse jim dane moči, da bi
našo že od nekdanj napredno občino
podjarmili in si priborili zmago. A
naši možje so stali kakor močan, ne-
premagljiv zid, v kterega se jezastoj
streljalo z debelimi krogli. Po
zmagi se je polastilo naših mož nepo-

plisljiv o veselje in navdušenje, ljudjenikjer ga niso — v zahvalo napadali
so se med seboj iz radosti objemali in
poljubovali ter si navdušeno stiskali
prijateljsko roke. Mogočni streli in
večerna bakljada so še povekšali sve-
čanost dneva in pomen zmage.

Marsikatero dogodnico iz zapiskov
o tej volilni borbi bi Vam lahko pri-
povedovali, ki bi hudo obsojala sredstva,
kterih se je v tej borbi posluževala
stranka, ki bi morala pridigovati mir
in ljubezen do bližnjega.

Natolcevanju v „Slov. Gospodarju“
Vam ne sledimo, ker se nam studi
nizkotno in prostaško osebno napada-
nje. Mi nočemo razdora in nesloge
med brati, mi kot zmagovalci ponudimo
Vam z veseljem roko v spravo z iskreno
željo, da delujemo vsi v naprednem
smislu za blagor našega ljudstva in za
boljšo bodočnost našega naroda.

Vam pa, vrli somišljeniki, ki ste
tako možato in ponosno šli v boj za
naš napredek in neodvisnost, Vam iz
dna duše in srca iskrena zahvala in
slava!

Za zdaj orožje na stran! In kadar
napoči dan, da se moramo zopet boriti
za procvit in svobodo našega ljudstva,
potem zopet meče iz nožnic in skupno
v boj za naše pravice!

Izvoljeni so sledeči:

Jože Černelč, veletrgovec; Raj-
mund Gabron, gostilničar; Franc
Kunej (Markez), pos.; dr. Ferdinand
Kunej, zdravnik; Franc Kraner,
gostilničar, vsi v Št. Petru; Janez
Hodina, pos. v Zagaju; Franc Bo-
žiček, pos. v Zagaju 17; Anton Av-
gustinčič, pos. v Kunšperku; Janez
Omerzo, pos. v Zg. Trebčah 26; Ja-
nez Kramar, pos. v Zagaju 13; Ja-
nez Kunej (Babič), pos. v Kunšperku
27; Matevž Štusej, pos. v Križanvrhu
6; Anton Kral, pos. v Bistrici; Franc
Gubina, pos. v Plesu 12; Miha Ur-
šič, pos. v Križanvrhu, Franc Narat,
pos. v Dekmarci 5.

Ponikva ob juž. žel. Zadnje
občinske volitve so napravile pri nas
veliko prahu. Kike ovajajo pristaše
Narodne stranke, češ da so goljufali.
Ker se bavi z volitvami politična in
sodna oblast, upamo, da se dožene, kdo
je nepošteno postopal.

Vprašamo glavnega kričača Ja-
koba Vrečkota, kako imenuje svoje po-
stopanje pri volilcu Bosarju, kteremu
je natvezel, da ima od okrajnega gla-
varstva dovoljenje, toraj uradno po-
oblastilo, če ne celo nalog, na onih
glasovnicah, ki niso bile popisane s
klerikalnimi kandidati, prečrtati na-
predne kandidate in jih nadomestiti s
svojimi pristaši. S to kaznivo lažjo je
imel Vrečko pri Boserju vspeh.

Kako naj se imenuje postopanje
Janeza Brgleza iz Tičevega? Obljubil
je Antonu Lebarju pd. Coklarju, voz
drv in kotel za kuhanje žganja, ako
voli njega.

Ta-le slučaja bo treba pojasniti.
Kadar bodo klerikalci nam kaj podob-
nega dokazali, bomo utihnili.

Sv. Križ nad Mariborom.

Ko je dne 6. decembra l. l. naznanil
domač rojak, da daruje večji znesek
za javno knjižnico, poudarjajoč da
knjižnica tukajšnjega bralnega društva
ne zadostuje, je nastal celi vihar; v
„Sl. G.“ na prižnici, v društvu samem
je kar treskalo proti novi knjižnici. A
čudo, 12. t. m. pa se društvo samo
obrača v „Sl. G.“ nav se strani z nujno
prošnjo za prispevke v izpopolnitev
svoje knjižnice! Torej Vi sami prizna-
vate, da je treba povzdigniti knjižnico,
posebno ob jezikovni meji; ako pa ho-
čemo mi isto in iz istega prepričanja,
se zaletavate v nas, podtikajoč nam
hudobne namene. Hudobno je, knjižnici,
ki jo je rodilo čisto rodoljubje, pred-
bacivati brezverstvo, češ pomagala je
zraven „Prosveta.“ To odlično
narodno društvo je osnovalo že mnogo
knjižnic, zlasti blizu jezikovne meje, a

Tudi našim poštenim, trezno mislečim
Križevčanom bi kaj takega ne bilo
prišlo na misel, napadi so se le uprizo-
rili iz župnišča, kjer ima sedaj sedež
bralno društvo. To društvo smo l. 1886.
s težavo ustanovili; bilo je ledino orati
in le s složnim delovanjem domačih
izobražencev in tedanjih duhovnikov
se je počasi probujalo naše ljudstvo. V
društvu so se zdaj pa zdaj vršila po-
učna predavanja v gospodarskih stro-
kah in poskrbelo se je, da so začeli k
nam prihajati deželni potovalni učitelji.
V tej prvi društveni dobi ni bilo go-
vora o liberalcih in klerikalcih, delalo
se je le za probujanje narodne zaved-
nosti. Sad tega mirnega dela je očiten;
vzbudilo je smisel za združevanje sploh
in tako je bilo mogoče že pred leti
ustanoviti posojilnico, nato živinorejako
in lani tudi sadjarsko zadrugo.

Prihod sedanjega župnika je pri-
nesel drugo sapo. Ta je naenkrat našel
v bralnem društvu „liberalce“ in prvo
njegovo delo je bilo, da je spravil
društvo pod svoj klobuk ter ga pre-
krstil v „katoliško izobraževalno.“ V
njem je sedaj zavetje klerikalizma.
Tako je razrušil pri nas slogo oni,
čigar naloga bi imela biti mir in sprava.
Da si bolj utrdi tla, je treba uničiti
ugled učiteljstva. Iz tega izvira napad
na nadučitelja zaradi nekega plota pri
cesti, kar pa je le črvičim orgljam
za nekaj časa zaprlo sapo, temu sledi
še hujski napad na učitelja, katerega
obdolže naravnost hudodelstva, kar je
prišlo pred sodnijo. Peščica sicer po-
štenih kmetov, ki pa preveč mislijo z
župnikovo glavo, se je dalo zapeljati
k tem napadom. Njih dobiček je bil,
da so obekrat pogoreli ter si nakopali
sramoto in s plačevanjem sodnijskih
stroškov tudi škodo. Vse to bi se bilo
lahko preprečilo! Kaj ne g. župnik
Kocbek? Najnovejši napad se vrši se-
daj proti novi knjižnici, ki ima sicer
biti javna, a ji še strehe ne privoščijo.
Križevski kmetje lahko sami presodijo,
na kateri strani se je nesebično delalo
v njih korist in kakšen sad je pri nas
rodil klerikalizem. Nadjamo se, da se
ne bodo uklonili klerikalni gonji.

Iz Zdol pri Brežicah. V

„Slov. Gospodarju“ se je obregnil znani
zvezar nad zdolskimi naprednimi Slo-
venci, katere imenuje posilinemca, a-
korravno ni tukaj nobenega posilinemca,
ampak lepo število slovenskih napred-
nih kmetov, ki se nočejo uklanjati ka-
kemu zvezarskemu napihnjencu. Ko smo
dotični članek čitali, smo takoj spoznali
Pajdaševo pisarijo. Pajdaš se pač boji
za svoj županski stol in njegov prijatelj
Drenovec za svoje svetovalsko mesto.
Pri nas bomo imeli letos občinske vo-
litve, ki bi že morale meseca prosinca
biti, a ker Pajdaš in njegov prvi sve-
tovalec Drenovec ne znata posebno do-
bro računati, zavlekel se je občinski
račun do 6. svečana t. l., potrebovala
sta torej več ko en mesec, predno sta
račune skupaj spravila.

Ker se bo prihodnja občinska vo-
litev tajno vršila, se boji Pajdaš, da bi
se mu znal županski stol podreti in to
tem bolj, ker se je od nasprotne strani
vložila prošnja na okrajno glavarstvo,
naj se občinska volitev z ozirom na
pred tremi leti od Pajdaša proti na-
sprotni stranki povzročene dogodke, ne
vrši več v Pajdaševi gostilni, ampak v
občinski pisarni na Zdolah. Že večkrat
smo slišali od tukajšnjih občanov in
sicer od veliko Pajdaševih prijateljev,
naj bi se vendar enkrat pri občini
spremenilo, ker so pač ljudje že čez
glavo siti Pajdaševanja. Pajdaš je ova-
dil že več tukajšnjih posestnikov in
tudi drugih oseb pri raznih oblastih, a
propadel je s svojimi ovadbami na celi
črti.

Otresite se, volilci, konečno Paj-
daševnega paševanja in volite si može,
ki so po vaši pameti zato bolj sposobni,

kot so Pajdaš in njegovi prijatelji. Takih vrlih mož je na Zdolah dovolj. Kakor lisica za kokoši, tako so lazili pred 3. leti Pajdašev adjutant Drenovec in še drugi Pajdaševi podrepaniki po vseh vaseh od hiše do hiše ter so bečali pri volilnih glasovih za Pajdaša in njegove kimovce, zato so pa potem pri Pajdašu zastoj jedli in pili ter smodke kadili. Ker bo pa zanaprej občinska volitev ravnotako tajna, kakor je volitev za deželnega in državnega poslanca in si vsak volilec svojo glasovnico lahko doma izpolni, torej ne bo nihče vedel, koga boste volili; zato opozorimo vse tiste, ki imajo občinsko volilno pravico, naj se nikar ne dajo od Pajdaševih priganjačev pregovoriti, posebno pa ne smejo glasovnic tem ljudem v roke dati; pokažite vsakemu Pajdaševemu priganjaču vrata!

Stajerske novice.

V metijska podružnica žalska priredi v četrtek dne 25. svečana demonstracije o rezi trt in sicer ob 9. uri predpoldan v Brdnici v vinogradu g. dr. Šribarja, popoldan ob 2. uri pa pri Sv. Jederti v vinogradu državnega poslanca g. Franca Robleka. K obilni udeležbi vabi vse vinogradnike odbor.

u Sad ptujskega „Štajerca“ ter njegovi pristaši! V vseh naših slovenskih listih smo čitali kakšen čuden možak je trgovec Ploj na Polenškaku pri Ptuj. Mož se je imenoval trgovca, dasi se na trgovino razume kakor zajec na bobna. Ali zastopnik ptujskega „Štajerca“ je bil, katerega je čital in razširjal. Lani 7. prosinca je raznesel vest, da je bil okraden. Seveda tega nihče ni verjel. Na lice mesta so prišli g. orožniki od sv. Lovrenca v slov. gor., ki pa so takoj spoznali, kaj je in so šli s Plojem pod ključ na Ptuj. A pozneje sta prišla dr. Neubauer iz Maribora in ključavničar Kukovec iz Ptuj. Kukovec je razkazoval, kako so tatje kradli, in dr. Neubauer mu je potrdil. Ploj je bil „uedolžen“ in izpuščen iz zapore. Ko je prišel Ploj iz zapore, je tožil vsakega, ki je le črnil besedico proti njemu. Tako je na primer tožil našo spoštovano in zavedno gostilničarko Marijo Šori, češ da mu je skrunila čast; sirota, ki je bila v drugem stanu, je morala najeti voznička, da se je peljala v Ptuj, ker peš ni bilo mogoče. Seveda ni bila sojena, in še danes ni sklepa.

Ali naši orožniki, ki so v vseh zadevah nepristranski, so zasledovali zadevo skozi celo leto ter se jim je posrečilo dognati, da Ploj ni bil okraden, ampak si je pokral sam ter skrnil blago pri Marinu, kovaču v Brstju; ker je imel blago zavarovano proti tatvini pri dunajski zavarovalni družbi (Internationale Versich. Gessellschaft), je mislil tako družbo za par tisoč kron ogoljufati.

Dne 24. prosinca t. l. pa so odvedli orožniki Ploja, da bode vžival sad „Štajerčev“. Vsa čast vrlim gg. orožnikom!

Kaj pa rečejo k temu „Štajerc“, Slavič, Linhart in drugi?

Ptujskega Slaviča opozorimo, naj pride in razdeli „Štajerco“, ki so še v trgovini, ali jih osoli in obesil v dim, ker smrad je prevelik.

v „Kmetijska podružnica za Zadrečko dolino“ ima občni zbor v nedeljo dne 21. febr. t. l. ob 3. uri popoldne v gostilni gospe Marije Mikuš v Gornjem gradu. Vspored: 1. Pozdrav načelnika. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Volitev odposlancev za občni zbor glavne družbe. 5. Predavanje g. M. Jelovška o živinoreji. 6. Predavanje g. Fr. Goričana o kmetijstvu. 7. Predlogi. K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

d Štajerska deželnozb. volilna reforma bo v prihodnjih dnevih sank-

cijonirana. Zmiraj bolj je gotovo, da bomo imeli deželnozborske volitve meseca maja.

d Redne pevske vaje se zopet vršijo v „Slov. delavskem podp. društvu v Celju“ vsako sredo in petek ob 8. uri zvečer. Vodstvo je radevolje prevzel g. Jug, kateremu se za to odbor omenjenega društva že sedaj zahvaljuje, ker je prepričan, da bode njegovo požrtvovalno delo izdatno ter da se bode z njim društveno življenje povzdignilo. Zato je tudi pričakovati, da se vsak, ki se količkaj zanima za naše društvo in ki ima količkaj srca za slovansko pesem, katera se v Celju še edino v tem društvu goji in ki edina nas more še tesneje združevati in privedi do zaželjenega cilja, pridno udeležuje teh pevskih vaj. — Na vprašanja nekaterih članov pojasnjujemo, da se k tamburaškemu zboru še vnaprej sprejemajo tudi začetniki.

Odbor „Slov. del. podp. dr.“

d Ustanovitev osrednje mlekarne v Celju. V danes dne 18. februarja t. l. se vrši v celjskem Nar. domu ob 10. dop. uri posvetovanje zaradi osrednje mlekarne v Celju, katero snuje naša domača „Zadružna Zveza“ v Celju. Interesenti so prisrčno povabljeni.

d Zabaven večer prirede vozniki celjskih pivovarn. zalog v ponedeljek, dne 22. jan. zvečer v gostilni „mesto Gradec“.

d Umrla je 16. t. m. na Bregu pri Celju gospa Marija Radej. Porodila je pred kratkim dvojčke in je umrla v otroški postelji. Naše iskreno sožalje g. Radeju!

d Umrl je v Vuzenici minulo soboto veleposestnik Bruderman, star 43 let.

d Rokl za letošnje nabore še doslej niso znani. Kakor hitro se razglasijo, jih bomo objavili. Mora pa biti v drž. zboru poprej dovoljeno število rekrutov. Toliko v odgovor na več tozadevnih vprašanj.

d Virantov hotel v Žalcu je kupila včeraj na sodnijski dražbi neka nemška hmelj. tvrdka v Žalcu na Češkem.

d Rdečica pri svinjah se je doglala v občinah Žalec in Braslovče, garje pa pri nekem konju v Migojnicah, obč. Griže.

o Iz št. Petra v Savinski dolini se nam v zadevi g. Šribarja poroča, da so pač zasledili hlapca, ki je bil drugače delaven, pri kradežu, a da mu gospodar ni ničesar storil, temveč ga je le mislil odsloviti. Potem je hlapec za nekaj dni zginil in ko je prišel naslednik, ga je našel na podstrešju pri senu viseti. Hlapec je pred smrtjo še sam izpolnil svojo vojaško prehodnico s prošnjo, naj mu g. Š. odpusti in da mu je žal, da je kradel. Obešenca je pregledal zdravnik in orožništvo. Novico, da je g. Šribar hlapca do smrti udaril, so si zmislili razni zavidni ljudje, katere pa sedaj sodnija zasleduje. Na nekak način je tudi prišla v nemške liste, ki so pa ime spačili v Spitzar; tako je poročal po nemških listih to raco tudi ljublj. „Slovenec“. — Kdor g. Šribarja kot narodnega in poštenega moža pozna, itak tega ni verjel.

d Sv. Janž na Vinski gorl. Tukaj se je šola, katera je bila od 1. dec. l. l. radi škrlatice zaprta, dne 15. febr. zopet otvorila. — Slavna Šaleška posojilnica v Velenju je darovala za tukajšnje ubožne učence 20 K, za kateri velikodušni dar se tuk. šol. vodstvo v imenu učencev najtopleje zahvaljuje. Miloš Tajnik, tč. šol. vod.

d Stavka v Trbovljah? Med rudarji v Trbovljah se je pričelo gibanje, vsled katerega so rudarji že dvakrat ustavili delo. Pritožujejo se proti surovostim g. Hautmana in proti nedostatkom pri razstreljevanju ter dostavljanju lesa v jamah. Izročili so ravnateljstvu tozadevno spomenico.

d Goljuf. Minul ponedeljek je nek neznan 30 leten mož v treh mariborskih trgovinah goljufal na ta način, da je kupil malenkosti in povsod plačal z 20 kronskim bankovcem, a je zapletel blagajničarko v pogovor in na spreten način vzel bankovec in droben denar, katerega se mu je naštel.

o V vitanjski okolici razsaja škrlatica. Tudi davica se je pojavila. V kratki dobi, še ne treh tednov je umrlo že 7 otrok. Takoj po prvem smrtnem slučaju sta bila 1. in 2. razred okoliške šole zaprta za 10 dni. Sedaj pa, ko je cela župnija okužena in so šolski razredi skoraj prazni, se pristojne oblasti popolnoma nič ne zmenijo za to kugo. Kaj vraga, si menda mislijo, saj umirajo in so bolani samo otroci slovenskih starišev! Ali pa mrliški ogledi pošiljajo napačna poročila o vzrokih smrti? Menda so v vseh slučajih krive gliste? Mi stariši zahtevamo odločno, da se naj nekaj ukrene zoper to morilko! — Kaj pa dela distriktni zdravnik?

Poročil se je včeraj pri Malinedelji gosp. Matija Kosi, krojaški mojster v Kuršencih z go. Marijo Mikl, gostilničarko pri Malinedelji. Bilo srečno!

d „Kmeta naj hudič vzame“, je baje rekel pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Baldi Zirngast, ko je videl, da je nemška šola zgubljena. Ali ga naj tudi takrat hudič jemlje, kadar vam prinese denar, gospod Zirngast? — Omeniti še moramo, da so se pri zborovanju posebno odlikovali za slov. stvar gg. Franc Fanedl iz Partinja, g. Janez Rop iz Lormanja, g. Matija Šuman in gosp. Jurij Lešnik iz Radehove. Slava vrlim agitatorjem!

d Svarilo. Nemški državljani Valter Bosse je ustanovil, kakor se je na podlagi zanesljivih informacij zvedlo, pod tvrdko „Rheinländische Kredit-Bank“ v Arnheimu na Renu vnovič sleparsko banko s srečkami in išče tudi v naših krajih žrtve. Nikdo naj ne stopi s tem podjetjem v kako zvezo, ampak naj dotične agente takoj oblastvom naznani.

a Posledice letošnjega vina. Delavec Fr. Klenovšek iz Loke se je 31. jan. pijan vlegel na silno razgreto peč. Tam je takoj trdno zaspal, a vsled vročine se mu je sežgala obleka, on sam je pa dobil tako nevarne opekline, da je minulo nedeljo v bolnišnici umrl.

a Zaradi Marijne družbe sta se sprla v Ptuj katehet na okol. šoli p. Šedivi in župnik p. Vaupotič. Šedivi se je namreč na domači šolski konferenci vprl temu, da bi šolske deklice pristopale Marijinim družbam, češ, da to po § 78 š. r. ni dovoljeno in da so omenjene družbe za odrasčena dekleta. V tem smislu je tudi šolarice posvaril. Nato ga je župnik p. Vaupotič odstavil od poučevanja veronauka. Šedivi je vsled tega zapustil samostan in stanoval nekaj časa zunaj v gostilni, sedaj pa je naznanil svoj izstop iz minoritskega reda in je odšel na Češko, da tam deluje kot navaden duhovnik. Z vprašanjem, jeli smejo biti šolarice članice Marijinih družb, koder se po nekod ničesar dobrega ne naučijo, bi se bilo dobro ukvarjati tudi po drugih krajih.

a Podružnica C. M. družbe se je 14. t. m. ustanovila na Ponikvi ob J. ž. V gostilni gspdc. Anice Vrečko se je zbralo lepo število zavednih Ponkavljanov in Ponkavljanov, kateri so se udeležili zborovanja, čegar rezultat je, da je takoj pristopilo 22 rednih, 40 podpornih članov ter članic in se je izvolil sledeči priprav. odbor za ustanovitev podružnice: velepos. Anton Podgoršek, predsednik, veleposestnica Marija Zdolšek, podpredsednica, gost. Anica Vrečko, tajnica, učiteljica Fani Vošnjak, blagajnica, Jurij Zabukovšek, Vouk Franc ml. in Ant. Vrečko (Štor) odborniki. V imenu osr. odbora družbe je krasno govoril

g. Prekoršek. Za srečolov so darovale imenitne dobitke narodne Ponkavljanke. Čast jim! Srečolov in licitacija sta dala družbi 136 K. Največ zaslug zato ima pač gspdc. Fani Vošnjakova, ki se je veliko trudila za gmoten in moralen uspeh prireditve. Poleg g. Prekorška je še spregovoril nekaj prav lepih, navdušenih besed g. kaplan Ašič, potem g. Ratej, kateri je tudi lepo vodil zborovanje in g. J. Lešničar iz Celja. Šentjurski slavčki so zbrane razveselili z marsikatero umetno in domačo pesmijo.

Zborovanja se je udeležila predsednica ženske podružnice C. M. dr. v Celju ga dr. Schwabova, zastopniki šentjurskih nar. društev in gostje iz Celja ter drugod. Po ofic. delu se je razvil ples in domača zabava, katero je oživljala izborna domača kapljica. Pripr. odboru želimo uspeha pri njegovem delu. Naj bi se na Ponikvi razvilo cvetoče narodno gibanje!

v Težka telesna poškodba. V neki gostilni v Rihtarovcih so vrgli fantje Špalič, Heric in Himelrajh tesarja Gutmana na tla in ga z nogami suvali. Pri tem mu je jeden stopil na oko ter mu ga spustil. Gutmana so odpeljali v radgonsko bolnišnico.

o Posebne šol. knjižnice name-rava „Schulverein“ ustanoviti v Studencih pri Mariboru, v Pekrah, Leiteršbergu in Št. Ilju. Knjižnice imajo namen iz otrok vzgojiti — zagrizene Nemce.

v Javna nemška šola pri Sv. Lenartu v Slov. gor. je propadla! Na poziv okr. glavarstva se je za njo oglasilo — 27 otrok. To je huda blamaža za svetolenarčke nemškutarje. Ta rezultat stavi tudi navdušene spise „Štajerčeve“ in „M. Z.“ za nemško šolo pri Sv. Lenartu v prav čudno luč. Slovenskim Svetolenarčanom vsa čast, da se niso dali zapeljati nemškutarskim zapeljivcem!

d Narodni obč. odbor partinjski je vložil proti ustanovitvi javne nemške šole pri Sv. Lenartu v Slov. gor. goricah dobro utemeljen in obširen protest, katerega pa smo komaj danes dobili v uredništvo in ga sedaj ne bomo priobčevali, ker poročamo itak na drugem mestu o izidu zadeve.

v Obrtniki zginjujejo iz Ptuj. Kakor se poroča, je zginil prvi čevljar Zelenko in zapustil precej dolga, sledil mu je krojač Petrovič in pred nekaj dnevi svinjski trgovec Blaschitz, kateri je zapustil veliko dolga raznim pre-kupcem in kmetom.

d Strašen samomor. Nemški kmet M. Köberl po domače Kletzl v Oberdorfu na Zg. Štajerskem se je umoril na ta način, da je vzel dinamitno patrono v usta in pustil tamkaj eksplodirati. Raztrgalo mu je glavo popolnoma.

d 9 šulferajnskih podružnic se je minul teden ustanovilo na Sr, in Zg. Štajerskem.

b O nemškutarenju v Slov. gor. toži nek dopisnik „Straže“. Seveda je tega nemškutarenja kriva „Narodna stranka“, ki še pa doslej razun prvih začetkov v ljutomerskem okraju nikjer v Slov. gor. ni organizirana. Slovenske gorice so yendar domovina Marijinih družb, mladeniških zvez in kar je še takih pobožnih društev. Razume se, da nismo za dejanje vsakega posameznika odgovorni, a da bi mi kot stranka dajali komu v narodnem oziru potuho, je smešno obrekovanje. Cel dopis kaže le, da vsa pobožnost ne more dati Slov. goricam slovenskega lica. . . Bodemo res morali tam doli energičneje organizirati svoje pristaše!

u Automobilna poštna zveza se upelje meseca maja med Celjem in Dobrno.

b Umrl je v Kostivnici 12. t. m. ob 3. uri popoldne bivši trgovec in gostilničar g. Alojz Ogrizek. Pogreb se vrši jutri, v nedeljo popoldan.

b Iz Ljutomera. Dolgo se ni izvedelo, zakaj je naš notar Thurn dobil zlati križec — —. Zdaj smo izvedeli: zato, ker je glavar Rainer postal naš častni občan. Ti in jaz sva si zelo dobra, jaz bom zate — ti pa zame; tako sta si nekoč rekla in se poljubila. Za druge zasluge enega in drugega še do danes ne vemo.

b Novo župnišče je sklenil zdati cerkveno konkurenčni odbor v Slov. Bistrici.

d V Cogetincih pri Sv. Antonu v Slov. gor. je padel vsled matrne nepazljivosti 3letni fant posestnice Elizabete Žigert v vrolo vodo. Otrok je vsled opeklin takoj umrl.

d Sv. Lenart v Sl. Gor. Naše nemškutarje je doletela dne 7. sveč. t. l. nepričakovana grozna blamaža. Bahato so že trobili pred dobrim pol letom, da imajo čez 110 otrok za svojo šolo. Človek obrača . . . Ni bilo zaman, da so se tukajšnji slovenski krogi brez razlike strank trudili dokazati slovenskemu kmetu, da se tu ne gre za njegov blagor — marveč za njegov žep.

Nič ni pomagalo, da se je dr. Zirngast penil od jeze, da je poslal policaja po „Nemca“ sodnega oficijala Ureka in slugo Fišerja. Kljub Fišerjevi mnogoštevilni rodbini niso mogli izkazati več nemške šole „potrebni“ otrok kot 27. Sedemindvajset mesto enstodeset. Kam pa si računal ljubi Teobaldek? To bode vsekako potreba, da Malik zopet nekaj interpelira v državnem zboru. Da Sedminek ne zna dobro računati itak vemo, — sicer ne bi bil prisiljen biti tolikokrat na južini pri „Südmarki“. Pa naš Zirngast! „Der Operationszögling der Professoren dr. Kratter itd.“, kakor ga je hvalil Malik v drž. zboru?! Da bi se mogel on tako všteti? Mož je namreč grozno slab politik.

Sprva sta Zirngast in Sedminek njela res nekaj več kalinov na svoj nemški lim, a to le s tem, ker sta zagotavljala vsem, da bode vse zastoj. Pri teh ljudeh ni pomagalo ničesar, da se jih je rotilo, da se jim je skušalo dokazati, da to ne bode nikdar res. Kar niso mogli doseči naši, doseglja sta navedena „politika“ sama. Mesto da bi poskušala sprva z zasebno nemško šolo vloviti poprej navedene ptičke v svoje zajinke, sta prišla prerano z barvo na dan. Zdaj je bilo še tako zabitemu nemškutarju jasno, da bode moral on plačati nemško šolo sam, če jo bode hotel imeti. In drug za drugim je prišel ter izjavil, da sicer nima ničesar proti nemški šoli, da pa jo naj Sedminek in Zirngast zidata in plačata sama.

In zmage pijani Zirngast moral je slišati iz ust okrajnega komisarja tužno vest, da se njegova prošnja zavrne. Ko je stopil nemškutarški mesar Sarnic iz stare šole na cesto, rekel je samo cinično: „Nemško šolo smo že ustanovili.“ Vama pa Sedminek in Zirngast našo odkrito sočutje nad toliko brezuspešno raztrganimi podplati.

b Iz Šoštanja. V šolski odbor obrtno nadaljevalne šole so imenovani od države g. Franc Woschnagg jun., od dežele g. Adolf Orel, od obrtne kamore Viktor Hauke in od trške občine Franc Zelič. Okrajni odbor je imenoval pl. Karl Adamovicha, obrtna zadruga Franca Švarca, vlg. Čepelnika, Posojilnica g. Alojza Trobeja, stari odbor kot zastopnik obrtništva Jakoba Volka. Temu odboru tudi še pripada šolski vodja te šole gosp. Ivan Lukman. Od krajnega šolskega sveta se ni imenoval zastopnik vkljub temu, da daje ta za šolo prostore in kurjavo, kar je letno gotovo 400 K vredno. Gospod glavar, ali se je dotični akt zgubil? In komu v prid? Seje tega odbora bodo pomenljive, ravno tako volitev predsednika, ker se nijedna druga korporacija ni

„zmotila“, je to vsekako umljivo. Kake druge pripombe menja ni treba.

b Zaročil se je g. dr. Adolf Lenart, c. kr. avskultant v Gradcu z gospico Zofiko Senica iz Žalca. Iskreno čestitamo!

b Bolj nemški hoče postati prof. Križ na realki v Knittelfeldu. Namestnika mu je na prošnjo dovolila spremembo imena v **Krisch**.

b Častno medaljo za 40letno zvesto službovanje je dobil nižji poštni uradnik Ant. Mlakar v Mariboru.

b Iz Staregore pri Sv. Jurju ob Ščavnici. — Dne 12. t. m. ob 8. uri zjutraj je izdihnil pri svoji materi g. Janez Magdič, p. d. Krznarjev, bivši organist v Vitanju, po mučni in dolgi bolezni (sušici), star šele okoli 24 let. Zapušča troje nepreskrbljenih otrok in ženo. Bodi mu zemljica lahka. — Novic drugih ni kakor da je zapadel nov sneg, stari je prej ves zginil. Ljudje se pridno ženijo in možijo.

b Iz Trbovelj. Na občnem zboru Posojilnice v Trbovljah se je izvolilo sledeče načelstvo: predsednik g. Peter Erjavec, župnik; podpredsednik g. Fran Kallan, posestnik; udje načelstva gg.: trgovec Josip Moll, gostilničar Josip Goropevšek, župan Gustav Vodusek, kaplan Josip Šribar in učitelj Anton Kahar, vsi v Trbovljah.

Obrestna mera hranilnih vlog se je določila od 4% na 4½% počeniš s 1. januarjem 1909. Občnemu zborovanju je prisostvoval tudi ravnatelj „Zadružne Zveze“ gosp. Franjo Jošt, ker je občni zbor spreminil tudi času primerno vže zastarela pravila. Občni zbor je med drugimi obilnimi podporami dovolil trboveljskemu „Sokolu“ 70 K, Ciril in Metodovi družbi 50 K in kot začetni fond za otroški vrtec v Trbovljah 40 K.

o Strašna smrt. Minni četrtek je padel posestnik Jezerničnik pri Spod. Dravogradu pri razsekavanju ledu pri svojem mlinu na mlinško kolo, katero je ravno teklo, ga potegnilo za seboj in strašno razmesarilo. Domači so ga našli mrtvega pod kolesom. Bil je star 55 let in zapušča 7 otrok.

o Ptujski obč. svet je zvišal stojnino na ptujskem sejmišču. Ta odredba je seveda v prvi vrsti naperjena proti slov. kmetom. Stojnino znašajo sedaj: za konja 20 vin., za domače govedo 20 vin., za hrvaško 30 vin., za svinjo 10 vin., pujska 4 vin., koza 10 vin., za živ. potne liste 10 in 20 vin., pristojbina na tehtnici za težo pod 100 kg 6 vin., nad 100 kg 10 vin., za rabo svinjskega hleva s steljo za vsakih 24 ur 1 krono. „Südmarki“ je dovolil obč. svet v isti seji — 100 kron podpore, v zasmeh slov. davkoplačevalcev. Dr. Plachki je predlagal, da se napravi na davkariji nov napis, a ta da ne sme biti dvojezičen, temveč nemški kakor doslej. Slovenskih davčnih kronc seveda viada ne zameta. Se bomo pobrigali za to zadevo!

o Proti slovenskim okoliškim fantom pri Ptujju hujska teta „marburgerica“, zato, ker nosijo slov. trake na klobuku. Hujska ptujске barabe, da bi fante pretepli. Ne vemo, kdo bo na slabšem!

v Dva rjava hrošča je prinesel minule dni učenec slov. deške šole v Celju g. učitelju Kranjcu. Sta se nekoliko prezgodaj upala na dan!

v Zmrznjenega so našli 77 let starega preživetkarja Matevža Vodika iz Straškegahriba na poti med Sirjem in Straškimhribom občine Sv. Krištof. Ker je bil dober prijatelj žganja, navlekel se ga je najbrž pošteno in potem domov grede obležal. Pri sebi je še imel ¼ litra žganja.

v V Slovenjgradu se je naseli nemškutarški trgovec Škoflek kateri podpira „Südmarko“ in je zvest pristaš tistih turnerjev, ki so šli v Ptuj in Celje Slovencev pretepat.

v Iz Mozirja. Na Svečnico sem videl, da so se na velik lojtarški voz naložili naši klerikalci pod vodstvom podobarja Cesarja. Teško mi je bilo pri srcu, ker se mi je zdelo, da se dragi naši sotržani mislijo izseliti, da odhajo od nas. Pa potolažil me je prijatelj, ki mi je povedal, kam nameravajo iti naši klerikalci. V Gornji grad se peljejo na veselico tamošnjega klerikalnega bralnega društva. A tako! To je lepo, sem si mislil. Zakaj bi pa ne šli naši klerikalci na klerikalne veselice v sosednih krajih, saj tudi mi ki se štejemo med naprednjake, radi obiskujemo veselice in prireditve, katere prirejajo naši somišljeniki v našem okraju. Ali morda ne?

v Ponesrečil se je 10. tm. gosp. Jože Košan, župan Šoštajnske okolice. Podiral je drevje za drva, ko se je hotel padajočemu drevesu izogniti, je padel in drevo mu je zdrobilo desno nogo nad kolonom ter ga na glavi nevarno ranilo. Vrlemu narodnjaku želimo v kratkem ozdravljenje.

v Skratilca razsaja epidemično v občini Loka pri Zidanem mostu, posebno v krajih Račica in Lokave. Dozdaj je zbolelo v celem 145 oseb (8 moških, 10 žensk in 127 otrok), umrlo je 23 otrok.

Pri volitvi v obč. odbor na Frankolovem dne 4. tm. so bili izvoljeni Blaž Goršek za župana, Tomaž Medved, Janez Bezenšek in Matevž Esih za občinske svetovalce.

v Veliko pomanjkanje dela v mesecu januarju (in še sedaj) konstatira graška posredovalnica za delo. Prijav je bilo več ko lani — dela pa manj, in to deloma radi velikega mraza, deloma radi pomanjkanja vode, vsled česar so ustavili mnogi mlini, žage in enaka podjetja, ki so navezana na vodo, svoje delo.

v Sv. Anton v Slov. gor. V ponedeljek, 15. tm. se je poročil naš naroden trgovec Jožek Tušak z gospico Jožico Pernat iz Št. Lovrenca nad Mariborom. Čestitamo!

v Iz Trbovelj. Delavec Jug, kateri spravlja splave iz Save, je našel bl. cementne tovarne vrečo s 6000 kron., katero je zgubil pismonoša od postaje na Vode, ker je pozabil zapreti poštni voz. To bi bil kmalu že drugi slučaj zgube poštnega denarja v Trbovljah.

v Za „stare“ šolske počitnice je prosil obč. odbor pri Sv. Lovrencu na Dr. p. deželni šolski svet.

v Na pošti v Velenju nočejo znati slovensko, kakor poroča „Sl. G.“ Zberite posamezne slučaje in se pritožite na poštno ravnateljstvo v Gradcu!

v Umor. Minul teden — v petek — je udaril Franc Pernat pri sekanju leda na Križnem vrhu bl. Laporja svojega 22 letnega brata Ant. Pernata s hodom tako nerčno po sencih, da je na mestu nezavesten obležal in kmalo na to umrl. Franc Pernat se je sam naznanil sodniji, ker je to storil v silobranu proti pijanemu bratu, kateri ga je z nožem napadel.

o Proti starostnemu zavarovanju za kmete so se izrekli po poročilu „Sl. G.“ kmetje v Slivnici pri Celju na nekem zaupnem shodu.

o V Bihtarovcih pri Zg. Radgoni, kjer so nedavno tega zmagali Slovenci pri obč. volitvah, je izvoljen za župana g. Fr. Štraki, za občinska svetovalca pa gg. Jakob Bratkovič in Ferdinand Jurjovič.

o Kmetijska podružnica Šmarje je imela svoj občni zbor dne 7. t. m. Po običajnih poročilih in odobritvah pogovorila se je akcija v podporo od lanske suše prizadetih živinorejcev in način, kako se vrše proizvodbe glede nim v svrhu odpisa zemljarine. Preznačilno za pomožno akcijo je, da je za 2 vagona slame, ki je dospela v Šmarje, trebalo same prevoznine plačati nad 1147 K. Prišla je z Nizo-

zemskega. — To je draga slama. Koliko dobre krme bi se že za ta denar med nami od posestnika, ki se ne peča z živinorejo, kupilo! Koliko večjo podporo bi dobili domači posamezniki na ta način in pa, ker se je dotična krma v isti namen v druge kraje prevozila, torej zopet s prevoznino podporni fond zadela! Tudi se je kritiziral odlok okr. glavarstva, ki obeta kmetijska semena po znižani ceni.

Resnično so pa cene take, kakor jih imajo semenarji v Erfurtu za semenske novosti. Domači trgovci dajo 100 kg semenskega ovsca za 21 K, take koruze za 18 K, takega krompirja za 7 K; a namestnija je nastavila tem semenom cene po 30, oz. 30, oz. 15 K. Vspričo tega pa tudi ne veruje nikdo, da se bo dobilo travno, deteljno seme glasom istega odloka za 18 K 50 h stot. (Vse te cene so nastavili birokratje pri štajerski namestniji ter se z njimi nesmrtno blamirali. O stvari se bo še govorilo. Op. uredn.) Podružnici je novo pristopilo 14 članov. Kot delegata za letošnje glavno zborovanje družbe sta bila izvoljena podružnični načelnik Miha Skale in notar Vekoslav Krajnc.

d Boj za pravice slov. jezika v občini Dol pri Hrastniku. Občinski odbor v Dolu pri Hrastniku je sklenil v seji dne 15. nov. 1908, da bode sprejemal od državnih in samoupravnih oblasti izključno le slovenski pisane dopise, nemške dopise bo pa nerešene vračal. Celjsko okrajno glavarstvo je seveda iz istih vzrokov, kakor smo zadnjič poročali o svetinskem slučaju, izvrševanje tega sklepa prepovedalo. Stvar se bo sedaj nadaljevala do namestnije, potem do ministerstva in nazadnje do upravnega sodišča, ki bo končno izreklo, da ima občina prav. Kdor ne pozna naših nemških birokratov in naše nemške državne ideje, se mora smejati ali pa jeziti, kako mnogostranska je pri nas pravica svobodnih in davek plačujočih državljanov. Slov. občine, oglasite se vse po vzgladu vrle narodne občine Dol z enakimi sklepi!

b Dr. Korošec in dr. Benkovič sta izprosil „cenejše“ setvine! celjski „Narodni list“ je priobčil v zadnji svoji številki drastičen izrek dr. Korošca meseca maja v državnem zboru, da gre osel samo enkrat na led . . . Pribil je, da so šli poslanci „Kmečke zveze“ s starostnim zavarovanjem zopet na led. A cc. vodji „Kmečke zveze“ gg. dr. Korošec in dr. Benkovič sta te dni šla tretjič na led — in to nevednim uradnikom pri graški namestniji zaradi „cenejših“ setvin. Dr. Korošec in dr. Benkovič razpošiljata namreč županstvom svojih volilnih okrajev pole, katere bi naj župani takoj izpolnili, da se bodo dobile „cenejše“ setvine. V dotičnem dopisu dostavljata, da sta to dobroto dr. Korošec in dr. Benkovič izprosil „samo svojima volilnima okrajema“ 24. jan. t. l. Oglejmo si najprej to „dobroto“. 100 kg semenskega ovsca bi stalo 30, reci trideset kron, koruze tudi 30 kron, jare rži 30 kron, jare pšenice 32 kron, krompirja 1,5 kron! Pri trgovcih, ki kakor znano, s temi rečmi niso najcenejši, se dobi 100 kg semenskega ovsca za 21 K, koruze 18 K, krompirja 7 K, ponekod morda nekoliko dražje, ponekod med sosedi tudi ceneje. Cene, katere je nastavila namestnija in sta jih izprosil „kmečka“ poslanca, so tako visoke kakor jih imajo kakšni nemški ali budimpeštanski semenarji za svoje specialitete. Povejta sedaj javno gg. dr. Korošec in dr. Benkovič: ali res prav nič ne poznata kmečkih razmer, dasi sta kmečka poslanca, ali pa hočeta imeti naše posestnike za norca, trdeč, da so to „cenejše“ setvine in da sta se vidva pe-

trudila pridobiti to „dobroto“ samo svojima volilnima okrajema? Ako bi mogli naši kmetje tako „ceno“ prodajati svoje pridelke, kjer imajo zrnja dovolj, prodajo vse, kar le morejo in ne bo niti treba, da bodo zopet po dr. Koroščevi in Benkovičevi zaslugi židje napravili ogromen dobiček. Tako „kmečko“ politiko delati, se pravi, kmeto guliti in za nos voditi. Ta dva „kmečka“ poslanca sta zakrivila, da ne moremo vina prodati, sedaj se pa še upata svoja ubožna volilna okraja tako zasmehovati. Toda plačilo pride! Kmetje, tovariši, vsi na krov, da se znebimo „kmečkih“ poslancev, ki nam vedno in vedno in povsod le škodo delajo. **Župan iz rogaškega okraja.**

b Za vinarstvo zadruga v Celju je imel potovalni učitelj „Zadržne Zveze“ v Celju g. Miloš Stibler v soboto in nedeljo pončne shode v Vidmu in Pišecah, ki so se jako lepo obnesli. Kakor čujemo, bode zadruga pričela v kratkem poslovati.

b Iz Šmartnega v Rožni dolini. Za župana je zopet izvoljen (že za tretjo dobo) občespoštovani posestnik g. Ivan Videnšek iz Loč. Svetovalci so: Janez Apoteker, Matija Brežnik in Matija Kučler. — Za načelnika krajnega šolskega sveta je že drugič soglasno izvoljen g. Jožef Podgoršek, vrl prijatelj šole in učiteljstva. Novoizvoljenemu občinskemu odboru in krajnemu šolskemu svetu želimo mnogo uspehov v prid Rožne doline!

b Za narodni sklad je daroval g. Fr. Ks. Schneider, nadučitelj v Cezarjevcih 5 K kot odgovor na napad v „Sl. Gosp.“

b V Mozirju in okolici traja še vedno živahna kupčija z jabolki.

o V Zimici nižje Maribora je ob priliki gostije mladi gospodar Janez Palko v prepira s Francem Janušem, tega z revolverjem obstrelil. Krogla mu je šla skozi usta in pri spodnji čeljusti spet ven. Bil je sicer spovedan, pa umri ne bo. Gospodar se je sam naznanil orožnikom.

o Iz Ormoža se nam piše: Dne 31. januarja t. l. je priredila požarna bramba za ormoško okolico v prostorih gospe Kalchbrenner veselico s tombolo, ki je bila jako obiskana. Prostorji so bili vsi natlačeni polni in so se morale celo na odprtem hodniku mize postavljati. Kazalo se je, da ormoški Slovenci nimajo za kakršnekoli zabave primernih prostorov. Čujemo pa, da namerava okrajna posojilnica v ogradu nekdanj Windischovega hrama letos dvorano graditi. Pozdravljamo to idejo. Jdnaka vest prihaja tudi iz Središča. Tam bode baje gosp. Zidarič dvorano gradil, ki bode tudi ondodnim potrebščinam zadostovala. Urno na delo!

o Padla je v Slovenjgradcu so-proga učitelja Trobeja tako nesrečno, da si je zlomila levo roko.

o Nemške rodbine naseljuje sistematično v Leitersbergu pri Mariboru tovarnar opeke in zidarski mojster v Mariboru Derwuschek.

b Nezgoda. Zlomil si je minuli četrtek na lovu roko A. Skrbinšek, dninar iz Vel. Boča blizu Lučan. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico.

b Zrakoplov, katerega so videli 11. t. m. na Posavju, je bil zrakoplov „Berlin“, ki se je vrnil iz Benetk v Szeplak na Ogrsko. Sedeli so v njem trije Nemci iz Berlina, člani berlinskega društva za zrakoplovstvo. Zrakoplov je preplaval iz St. Moritza, kjer se je vzdignil v navzočnosti avstrijskega prestolonaslednika, Alpe in sedel v Benetkah, od tam pa je veter zanesel zrakoplov na Ogrsko.

b Iz Bazbora pri Zidanem mostu. Dne 23. januarja t. l. smo izročili materi zemlji uglednega in najstarejšega moža tukajšnje krajine, Martina Jurka, očeta znane rodovine. Dučkal je 89. leto. Blag mu spomin.

a Domišljavi celjski mestni urad. Konjederec Joras je ujel v strogo kontumacirani občini Št. Jur-okolica psa Danijela Rakuscha v Celju brez nagobčnika. Postavno je pes zapadel konjedercu. Pa kaj si ne zmisli mestni urad celjski z glasovitim juristom dr. Ambrožičem na čelu? Kratkomalet zankaže Jorasu psa izpušiti in Danijelu Rakuschu vrniti, dasi nima prav nobene pravice do tega. Radovedni smo, kaj poreče celjsko okr. glavarstvo in štaj. namestnija? Ali ima Ambrožič patent do vsake svojevoljnosti? — Zanimivo je tudi, da imamo kroginkrog Celja pasjo kontumaco, v Celju pa ne. Za Celje veljajo pač zmiraj izjemne postave; saj vlada nima poguma, da bi tem par nemškim petelinom odrezala grebene.

Novice iz drugih slov. krajev.

d Odvetniška zbornica za Bosno in Hercegovino se je ustanovila 14. t. m. v Sarajevu. Predsednikom je izvoljen dr. Julij Fischer. (Žid.)

d Pico de Colima, ognjenik v ameriški državi Mexiko, je 14. t. mes. začel bljavati. Daleč na okoli je vse uničeno.

d Veliko medvedko je ustrelil okr. gozdar Peter Bambulović v Bugojnicah na Hrvatskem v planini Semišnica. V votlini je našel 3 mladiče

v Volkovi so se vsled strašne zime začeli v velikih množinah pojavljati v nekaterih vaseh in celo nekaterih mestih na Sedmograškem.

b Koliko se porabi mleka? L. 1906. se je porabilo na Dunaju 148 milj., v Pragi 40 milj., v Trstu 11 milj., v Ljubljani 2 milj., v Zagrebu 3 milj. litrov mleka.

b Kmetško gledališče. Na Norveškem se pridno skrbi za napredek kmetijstva. Sedaj se osnuje tamkaj kmetško gledališče, ki bo potovalo po celi deželi.

v Portugalski kralj Manuelse, kakor poročajo listi, v kratkem poroči s princezino Beatrico, hčerko vojvode edinburškega.

v Milijonska ustanova. V Krakovem umrli veleposestnik E. Jecmanovski, zapustil je v svoji oporoki 1,200.000 K kot ustanovno glavnico, od katere obresti ima pravico poljska akademija znanosti podeliti letno enemu Poljaku ali Poliakinji kot nagrado za najboljša literarno znanstvena dela.

v Zanimiva operacija na psu. V Berlinu je nedavno izvršil zdravnik dr. Unger sledečo zanimivo operacijo na nekem psu: Vzel mu je iz trupla ledvice in mu dal ledvice od nekega drugega psa. Pes je operacijo srečno prestal in je zdrav. Če se posreči ista operacija pri ljudeh, se bo ohranilo marsikatero življenje.

o Gospodinjsko šolo priredi dež. odbor kranjski na Vrhniki pri Ljubljani za vzgojo kmetijskih deklet v gospodinjsstvu, šivanju, likanju, vrtnarstvu, reji male živine itd. Tečaj se prične s 15. marcem. Sprejemajo se kmetijska dekleta od 16. leta naprej. Prošnje je vložiti do 1. marca pri županstvu na Vrhniki. Pounk bo brezplačen, le za hrano bo plačevati po 50 vin. na dan.

o V Kandiji pri Novem mestu je umrl 14. t. m. sin kranjskega deželnega glavarja Šukljeta, eksportni akademik Lujo pl. Šuklje, v starosti 20 let.

Pobegnil je iz Gorice dragonec Alojz Tošapovec kar na konju čez italjansko mejo, kjer pa se je sam prijavil pri laških karabinijerih.

v Razveljavljene volitve. Namestništvo v Trstu je razveljavilo volitve v VI. kategoriji zavarovalnice proti ne-zgodam, kjer so zmagali Slovenci, zaradi nekkih nepravilnosti, ki jih pa niso zakrivali Slovenci.

d Tri nove madžarske šole so se otvorile te dni v garešničkem okraju na Hrvatskem. Tako se godi pod vlado barona Raucha in — Franka!

d 150 oralov hoste je uničil požar v Sv. Lovrečem v Dajli, Materado in Selom (Petrijnje) v Istri.

v Zaradi volitev v trgovsko in obrtno zbornico v Gorici, pri katerih so Italjani sleparili, se bo vršila vsled ovadbe od slovenske strani kazenska preiskava.

b Uničevanje goseničjih zaleg po šolskih otrocih je upeljano v Bosni in Hercegovini. Leta 1908. se je uničilo tako 6,630.898 goseničjih gnezd ter je vlada dala za to nagrade 5000 K.

v Jadranska banka v Trstu izkazuje za l. 1908 K 200.340'90 čistega dobička, t. j. 10% obrestovanja delniške glavnice. Izplačalo se bo 6% dividende.

o Poroka. G. Josip Bežan, postajenačelnik v Prestranku, se je poročil z gco Dragico Bukovc, hčerko posestnika v Toplicah pri Zagorju ob Savi.

o Na kmetijski šoli na Grmu se je poverilo poučevanje v gozdarstvu g. gozdnemu komisarju Ivanu Urbasu iz Novega mesta.

v Češki narodni dom na Dunaju združen s češkim gledališčem se vedno bolj bliža uresničenju. Od proračunanih 700.000. kron je doslej nabranih 400.000. Ostanek upajo češke organizacije v kratkem nabrati.

v Deželnozbornske volitve na Koroškem se vrše: 24. marca v splošni skupini, 27. marca v kmečki skupini, 1. aprila v mestni skupini in trg.-obrtni zbornici, 5. aprila v veleposestniški skupini. Slovenci postavijo najbrž v 8 okrajih svoje kandidate.

v 50.000 kron. „Mir“ odgovarja celovškimi štincam na njihovo očitjanje, češ da slovenska stranka slepari, če trdi, da je posl. Grafenauer izposloval za po suši oškodovane 50.000 kron. „Mir“ konstatira v odgovor samo suho dejstvo, da je nemški posl. Nagele, kateremu štince in „Štajerc“ pripisujeta to zaslugo, vložil svoj tozadevni predlog več mesecev pozneje nego poslanec Grafenauer in sicer samo za velikovško okolico. Vlada je pa dala 50.000 kron za vse po suši oškodovane kmete in ne samo za velikovško okolico, torej je očitvidno, da je vpoštevala Grafenaurjev in ne Nageletov predlog.

b Celovške „Freie Stimmen“ se silno jeze nad interpelacijo poslanca Robleka glede ponemčevalnega postopanja c. kr. ravnateljstva drž. železnic v Beljaku pri nastavljanju uradnikov, napravi napisov, razglasov itd. Jeza nemškega lističa kaže, da je g. poslanec zadel v sršenovo gnezdo. Trebalo bode kajpak še večkrat podregati.

o Dvorni svetnik Palla, bivši dež. šolski nadzornik za Koroško je dne 13. t. m. umrl v 69. letu starosti. Pred 6 tedni je stopil v pokoj po dolgoletnem službovanju. Mož je bil strasten nemški nacionalec, neumorni ponemčevalec koroškega šolstva.

o V Žrelecu na Koroškem je umrl v 79. letu starosti graščinski mlinar Matjaž Dobernig.

d V Račici pri Buzetu (Istra) je umrl 10. t. m. grof Peter Walderstein v 71. letu starosti. Dasi vzgojen v italjanskem duhu, je bil tudi Slovanom pravičen. Njegova tretja žena je bila zavedna Slovenka iz Ljubljane.

o 12.947 smrtnih obsodb se je izvršilo na Ruskem od 1. jan. do 31. dec. 1908; samo v moskovski guberniji 2150. 1733 jih je bilo usmrčenih v dobi pod 15 let. Pa se še dvomi o dobrotah ruske države!

b Prva slovenska knjigarna v ameriških Združenih državah se je ustanovila v Clevelandu.

b „Narodni dom“ v Clevelandu v Ameriki si mislijo zgraditi tamošnji Slovenci.

o Novo mesto „Jama“ sezida neko društvo, kojega sedež je v Budimpešti, na otoku Krku.

Zveza narodnih društev.

Podružnica družbe sv. Cir. in Met. za Dramlje priredi v nedeljo 21. t. m. ob 3. uri pop. veselico z dvema gledališkima predstavama, godbo in petjem.

Sv. Vid - Grobelno: Veseloigra „Ne kliči vruga“, ki se je dne 14. t. m. vršila v splošno zadovoljnost cenj. gostov in občinstva, se ponovi den 21. t. m. v prostorih g. Ivana Žnider. Začetek ob 3. uri. Po igri prosta zabava in ples.

o „Murski Sokol“ v Ljutomeru priredi v soboto 20. t. m. ob 7. uri zvečer v prostorih g. Seršena plesni venček z godbo na lok. Vstopnina za osebo 1 K. Maske dobrodošle. Vstopnice bodo kolkovane z narodnim kolkom. Čim več bo torej razprodanih vstopnic, tem večjo korist ima tudi narodna družba. Narodnjaki, na noge! Na zdar!

o Pazniško in delavsko podporno društvo v Trbovljah si je izvolilo dne 7. t. m. sledeče gg. v odbor: Pleskovič Ivan, uradnik, predsednik, Dolinšek Jernej, premogar, njegov namestnik, Feštajn Fran, poduradnik, tajnik, Kovčič Nikolaj, premogar, njegov namestnik, Sentjerc Jože, paznik v pok., blagajnik, Kresse Lud., trg. pomočnik, njegov namestnik, Paulič Fran, paznik, godbovodja, Čehovin Lovrenc, paznik, njegova namestnik, Verhovnik Franc, poduradnik in Boltin Jože, rudar, pregled računov. Odborniki so: Gerčar Matija, nadpaznik, Medvejšek Leopold, paznik, Kos Franc, paznik, Dolinšek Blaž, paznik, Jesih Alojzij, paznik, Hodej Franc, rudar, Ban Pavel, rudar, Pfeifer Franc, rudar, Odlasek Jakob, rudar.

Na pustni torek zvečer domača zabava v „Skalni kleti“. Vstopnina prosta.

Razne novosti.

u Iz ljubosumnosti je ustrelil njen mož v Belgradu zelo priljubljeno igralko gospo Popovič, nato pa je ustrelil še sebe.

o 25.000 kron za zlomljen nohet. Sloviti virtuozi-pijanist Paderevski je nedavno koncertiral v Njujorku. Ko je izvajal eno Beethovenovih sonat, si je zlomil nohet na palcu desne roke. Vendar je igral do konca in niti najmanj ni izdal bolečine, ki jo je čutil v prstu. Rana je sicer neznatna, vendar občutna. Kot odškodnino je dobil od raznih zavarovalnih družb lepo svotico 25.000 kron.

v Veljaven zakon katoliškega duhovnika. Okrožno sodišče v Olomcu je razsodilo, da je zakon bivšega katoliškega duhovnika Pöcksteinerja veljaven. Pöcksteiner je l. 1908 prestopil k protestantizmu in se poročil z Olgo Jordan. Na ovadbo nadškofijskega konsistorija se je uvedlo postopanje radi neveljavnosti zakona. To postopanje se je sedaj končalo s proglasitvijo veljavnosti Pöcksteinerovega zakona.

v Ciganski primaš Nyari — vdovec. Dne 8. tm. je umrla v Šopronju grofica Vilma Festetich, ki se je pred 2 leti v kljub prošnjam rodbine poročila s ciganskim primašem Rud. Nyarijem. Ž njo vred je umrlo tudi dete, ki se je pred par dnevi rodilo. Zakonska sta živela dve leti srečno in mirno zakonsko življenje.

v Siromašni ribič — milijonar. V San Sebastianu živi 18 letni ribič Lejabertija. Pred nekaj časom sta prišla k njemu dva gospoda ter sta mu sporočila, da ima izvršiti oporoko neke ameriške dame, ki je tani umrla v Munderi, in mu zapustila 3 milijone frankov. Izkazalo se je, da je bila to njegova mati.

d Ali se na Slovenskem ne najde požrtvovalne občine? Nedavno smo poročali, da je zastop revne nemške občine na Češkem sklenil narodni davek za „Schulverein“. Za vsakega prebivalca bo plačevala občina v ta namen po 2 h na leto. Na vsem Slovenskem se dosedaj ni dobila občina, ki bi bila sklenila isto. Tak davek bi občin ne obremenil, naši šolski družbi pa bi bil v veliko pomoč in tolažbo.

o Čebelarstva razstava se priredi v Rumi (Slavonija) od 29. avg. do 5. sept. t. l.

d Zaradi veri sovražne pesmi, objavljene v socialističnem listu „Nep-szava“ je bil obsojen ogrski žurnalista Kiss na 6 mesecev zapora.

o Oddaljenost mesca od zemlje. Po najnovjših raziskavanjih je oddaljen mesec od zemlje 384.000 km.

o Nove uniforme avstr. vojske. — Vojno ministerstvo je zaukazalo, da mora biti večidel avstro-ogrsko vojske do konca prih. meseca popolnoma novo uniformiran. Uniforma bo siva z modro-sivimi in svetlo-sivimi plašči in gamašami. Posebno velja ta odredba za obmejne in še nekatere kore, ki bi prišli v slučaju vojske vpšteve.

v Jedno milijardo kron bo stalo znano potovanje 16 ameriških bojnih ladij okrog sveta. Dočim se za vojaško parado da imenovana ogromna vsota, nimajo Zvezne države v Sev. Ameriki za stotisoče brezposelnih delavcev, ki poginjajo v mrazu in lakoti, niti jednega vinarja!

v Brezposelnost v Berlinu. Soc. dem. stranka je napravila statistiko brezposelnih, kateri je v Berlinu 101.000, v predmestjih pa 34.000.

v Dve ladji sta se potopili minoli petek blizu Gibraltara. Belgijski parnik „Avstralija“ je trčil v neko drugo ladjo in obe sta se potopili; utonilo je 30 ljudi. 10 mož posadke na „Avstraliji“ se je rešilo.

b Veliko poverjenje se je razkrilo pri poštne uradu v Moskvi. Dozdaj se pogreša 100.000 rubljev.

a Zaradi ženine smrti. Delavcu James Jorku v Mankattu Minn. je umrla nedavna žena. To ga je tako razžalostilo, da je vsem svojim štirim otrokom, ki so bili stari 6—14 let, prerezal vratove, nato se pa obesil.

d Čudna reklama. Nedavno so prejesli v Ameriki reklamo tudi na — grobove. Na nekem nagrobnem kamnu njujorškega pokopališča stoji: „Tu bo nek. č počival James Bolton; sedaj pa je še uslužben v poznani trgovini za čevlje J. Bolton in drug XV. Avenue broj 57“. — Nedaleč proč stoji na nekem kamnu: „Tukaj počiva John Smith... Ustrelil se je s „Colt“-revolverjem. Revolver „Colt“ je naj boljše orožje za vsakogar, ki se hoče ubiti.“ — Res iznajdljivi so Amerikanci!

v V ljubljanski topničarski vojašnici se je prepovedalo čitanje slovenskih časopisov.

v Na Vrhniki se osnuje občinska hranilnica.

v Radi trpinčenja vojaških novincev je bil obsojen pri vojaškem sodišču v Celovcu neki četovodja 7. pešpolka v 4 mesečno ječo in izgubo šarže.

b Nemškega šolskega nadzornika za Istro namerava baje nastaviti vlada. Ginljiva je vladna skrb za Nemce!

b Na Ruskem je zapadel visok sneg. Promet je skoro popolnoma ustavljen. Sebastopol je takorekoč odrezan od sveta. Sneg je 2 m visok.

b Na Dunaju je umrl Anton Berberič, doma iz Spod. Štajerske, ustanovitelj društva kršč. socialnih železničarjev „Prometna zveza“.

Književnost.

o Domače ognjišče, 3. letn., 1. št. Predvsem nam je poročati veselo dejstvo, da sta se lista „Dom. ognjišče“ in „Naša bodočnost“ sedaj ločila; vsak bo izhajal za se in bo stal po 250 K na leto. Z obema listoma smo se na tem mestu še nedavno tega ukvarjali in ju danes le znova priporočamo. — 1. številka „Dom. ognjišča“ („Naša bodočnost“ šele izide v kratkem kot samostojen list) ima sledečo vsebino: O domači kazni. Govoril pri rodit. sestanku na I. mestni šoli v Ljubljani prof. dr. J. Bezjak. Hiperplazija žrelne bezgavke. Napisal dr. Demeter Bleiweis-Trsteniški. (Ta lep in poudčen sestavek o zelo navadni otroški bolezni izpolnjuje rubriko „Domači zdravnik“). V „slikah iz vzgoje“ je začel list prinašati glasovit spis Oker-Blum-Burgersteina: Pri stricu zdravniku na deželi. V njem se razpravlja o racionalno vzgoji mladine glede seksualnih pn-

javov. Spis najtopleje priporočamo za vestno čitanje. Nadaljne rubrike so: „Listek“, ki prinaša lepo predavanje g. dr. P. Grošlja o potresu v Italiji, „Dopisi“ in „Drobtine“. Listu je želeli kar najlepši razvoj. Naj bi tudi razširjal na Štajerskem misel roditeljskih večerov, katera je šele v povojih, a je vendar za medsebojno umevanje in zblíževanje starišev ter učiteljev nujno potrebna. Pazimo, da nam ne bodo vzgojevali mladine nepoklicani in nezmožni ljudje, ki otrok in nalog vzgoje ne poznajo!

Loterijske številke.

Trst 13. febr. 1909. 89, 16, 68, 37, 56.
Linc „ „ „ 37, 40, 68, 25, 73.

Listnica uredništva.

Kapele: Brez podpisa — v koš!

V slovo!

Ker mi ni bilo mogoče, da bi se osebno poslovil od vseh znancev in prijateljev ob priliki mojega odhoda iz Laškega trga na Češko, se poslavljam tem potom in zahvaljujem vse za izkazano mi zaupanje in prijaznost, posebno g. Elsbacherja in g. Četina. — Srca „Mazdar“!

Oton Košul.

Nova zidana

hiša

četrt ure iz Celja, tik okrajne ceste obsegajoča eno veliko in dve srednji sobi, kuhinjo, klet in gospodarsko poslopje, se proda prostovoljno. — Tik hiše je trta (brajda) z letnim pridelkom 500 l in njiva v obsegu četrt orala.

Pojasnila daje lastnik hiše v Čretu pri Celju h. št. 27.

Anton Arčan

stavitelj mlinov in žag v Št. Jurju ob j. ž. se priporoča slavnemu občinstvu za izdelovanje vsakovrstnih mlinov in žag najboljšega sistema — tudi za male vode. — Delo izdelujem solidno in po ceni. Na zahtevanje so spričevala na razpolago.

Proda se devet starih, dobro ohranjenih kompletnih

oken

radi prezidave hiše po nizki ceni. — Več pove Fr. Papst, Celje, Ringova ulica št. 7. 104 2-2

Gostilničarji pozor!

Pristna haloška vina 1908, izvrstne kakovosti od 32—40 vinarjev franko postaja Ptuj ali Rogatec pri Maks Berlisgu, trgovcu, Zetale pri Rogatcu. — Vzorci na zahtevanje! 83 10-2

Grablje

dobro izdelane, lesene, razpošilja vsako množino (samo trgovcem) 100 komadov za 50 kron franko, postaja Ptuj ali Rogatec Maks Berlisgu, Zetale pri Rogatcu. 82 10 3

Proda se dobro ohranjen biljard po nizki ceni. — Natančneje se pozve pri g. A. Koželj, glavni trg št. 18.

5000 kron zaslužka

plačam vsakomur, ki mi dokaže, da moja čudežna zbirka

300 komadov za samo gl. 250

ni priložnosti kup in sicer: 1 pristna švicarska patent žepna ura, sistem Roskopf, natančno iđoča in točno regul. z pisмено 3 letno tovarnsko garancijo. 1 ameriška zlata-double veržica, 2 amer. zlata-double prstana (za gospoda in damo), 1 angl. pozlač. garnitura manšetni, ovratniški in prsni gumbi), 1 amerik. žepni nožič 5 delni. 1 eleg. svilnata kravata. barva po želji, najnovjša fazona, 1 krasna kratavna igla z simli-brilantom, 1 divna damska broža, zadnja novost, 1 koristna potovalna toaletna garnitura, 1 eleg. pristni portemone iz usnja, 1 par amerik. boutonov z imit. dragulji, 1 pat. angl. vremenski barometer, 1 salonski album z 36 umetniškimi in najlepšimi razglednicami sveta, 1 krasni ovratni ali lasni kolir iz pristnih orientalskih biserov, 5 indijskih prerokovalnih hudičkov zabava vsako družbo in še 250 komadov raznih predmetov, ki so v vsaki hiši koristni in nenadomestni, so gratis. Vse skupaj z eleg. sist. roskopf-patent žepno uro, ki je sama vredna dvakrat toliko, stane sama gl. 250. — Dobi se proti povzetju ali proti vnaprej plačilu (tudi v znakah) pri S. Urbachu, svetovna razpošiljalnica, Krakov 16.

NB. Pri naročilih 2 paketov se priloži gratis 1 prima angl. britiva ali 6 finih lanenih robcev. Za neodgovarjajoče se vrne denar brez odloga, torej vsak riziko izključen.

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje!
1 kg sivega, puljenega 2 K, boljsega 3 K 40 h; polbelega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puhastega 5 K 10 h; 1 kg vefelina, snežobelega, puljenega 4 K 40 h, 1 kg puha, sivega 6 K; 7 K; belega, finega 10 K; najfinjši prsni puh 12 K. Kdor vzame 5 kg, dobi franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica, 180 cm dolga, 116 cm široka, z 2 zglavnikoma, vsak 80 cm dolg, 58 cm širok, napolnjen z novim, sivim, jako stanovitnim puhastim posteljnim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglavniki 3 K, 3 K 50 h, 4 K. Razpošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je vzeti nazaj ali zamenjati franko. Za neugajajoče se povrne denar. — Cenovnik zastoj in franko. S. Benisch, Deschenitz, št. 773, Šumava, Češko. 8 25-2

Občni zbor

„Posojilnice v Brežicah“

se vrši v nedeljo, dne 28. svečana 1909 ob 2. uri pop. v lastni pisarni.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Čitanje revizijskega poročila Zveze ter ukrepi vsled istega.
3. Potrjenje letnega računa.
4. Razdelitev čistega dobička.
5. Izvolitev načelstva.
6. Izvolitev računskih preglednikov.
7. Sprememba pravil.
8. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob 2. uri ne bil sklepčen, vrši se isti dan in v istem prostoru ob 3. uri drugi občni zbor, ki sklepa takrat pri vsakem številu združnikov.

Načelstvo.

Največja in najcenejša izber

zaročnih in različnih drugih zlatih, double itd. prstanov uhanov, verižic, zapestnic in sploh vsakovrstne zlatnine in srebrnine.

Pozor!

Predno si kupite uro, ogledajte si moje velkanskano zalogo pravih švicarskih zlatih, srebrnih, nikelnastih in stenskih ur, budilk, verižic, toplomerov, očal, daljnogledov itd. — vse po najnižjih cenah.

Naročite cenike, katere razpošiljam zastoj in poštne prosto. Popravila izborna in točna.

Rafael Salmič v Celju, „Narodni dom“.

